

องค์ประกอบด้านสังคม

Community-Based Rehabilitation **CBR Guidelines**

ขององค์การอนามัยโลก ฉบับภาษาไทย

**ชื่อหนังสือ CBR Guidelines ขององค์การอนามัยโลก ฉบับภาษาไทย
(Community Based Rehabilitation)**

ที่ปรึกษา

- Mr. Mike Davies ที่ปรึกษางานด้าน CBR ขององค์การ CBM และผู้อำนวยการแผนกพัฒนาโครงการ CBM UK.
- MS.Silvana Mehra ผู้อำนวยการองค์การ CBM ประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงตอนกลาง

คณะจัดทำและพิมพ์

- นางมยุรี ผิวสุวรรณ ผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- แพทย์หญิงดารณี สุวพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข
- นางสาววิไลภรณ์ โคตรบึงแก อาจารย์ประจำคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- Ms.Karen Heinicke-Motsch ผู้ประสานงานกลุ่มที่ปรึกษางานด้าน CBR ขององค์การ CBM และผู้อำนวยการแผนกพัฒนาโครงการระหว่างประเทศ CBM USA.
- Mr.Barney McGlade หัวหน้าสำนักงานประสานงานด้าน CBR ประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิก
- นางสาวปิยมาส อุมะฐีเยียร เจ้าหน้าที่โครงการประจำองค์การ CBM (ประเทศไทย)

พิมพ์ครั้งที่ 1

พฤษภาคม 2556

จำนวนพิมพ์

100 เล่ม

พิมพ์โดย

ฟรีเมียม เอ็กซ์เพรส

องค์ประกอบด้านสังคม

**การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน
แนวทางการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน**

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหนังสือ ห่องสมุดองค์การอนามัยโลก

การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน, แนวทางการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน

1.การฟื้นฟู 2.คนพิการคนพิการ3.บริการสุขภาพชุมชน4.นโยบายสุขภาพ5.สิทธิมนุษยชน6.ความยุติธรรมในสังคม7. การมีส่วนร่วมของผู้บริโภค8.แนวทางI.องค์การอนามัยโลกII.ยูเนสโก III.องค์กรแรงงานระหว่างประเทศ IV.สหภาพพัฒนาคนพิการคนพิการนานาชาติ

ISBN 978 92 4 154805 2 (รหัส NLM: WB 320)

สงวนลิขสิทธิ์ องค์การอนามัยโลก 2010

สงวนลิขสิทธิ์ ท่านสามารถขอรับสิ่งพิมพ์ขององค์การอนามัยโลกได้จากสำนักพิมพ์องค์การอนามัยโลกที่ WHO Press, World Health Organization, 20 Avenue Appia, 1211 Geneva 27, Switzerland (โทรศัพท์ +41 22 791 3264/ โทรสาร +41 22 791 4857/ อีเมล bookorders@who.int) หากท่านต้องการขออนุญาตทำสำเนาหรือแปล สิ่งพิมพ์ขององค์การอนามัยโลกเพื่อการจำหน่ายหรือเพื่อการแจกซึ่งไม่มีเป้าหมายเชิงพาณิชย์ โปรดติดต่อ สำนักพิมพ์องค์การอนามัยโลกตามที่อยู่ข้างต้น (โทรสาร +41 22 791 4806 / อีเมล permissions@who.int)

คำเรียกที่ใช้และการนำเสนอเนื้อหาใดๆ ในสิ่งพิมพ์นี้ไม่ได้เป็นการแสดงออกถึงความคิดเห็นขององค์การอนามัยโลก ที่มีต่อสถานะทางด้านกฎหมายของประเทศ อาณาเขต เมืองหรือพื้นที่ใดๆ หรือของทางการในประเทศ อาณาเขต เมืองหรือพื้นที่นั้นๆ ทั้งยังไม่เป็นการแสดงออกถึงความคิดเห็นในเรื่องของแนวชายแดนและขอบเขตใดๆ อีกด้วย เส้นประบนแผนที่เป็นการบ่งบอกถึงแนวชายแดนโดยสังเขปเท่านั้นโดยที่ประเทศที่เกี่ยวข้องอาจไม่เห็นพ้อง ต้องกันตามนั้นโดยสมบูรณ์

การระบุชื่อบริษัทหรือผู้ผลิตสินค้ารายใดในที่นี้ไม่ได้เป็นการสื่อว่าองค์การอนามัยโลกยอมรับหรือแนะนำบริษัทหรือ ผู้ผลิตนั้นๆ มากไปกว่าบริษัทหรือผู้ผลิตรายอื่นใดที่ไม่มีการกล่าวถึง ผิด ตก ยกเว้น ชื่อของผลิตภัณฑ์ต่างๆ จะสะกด ตัวอักษรแรกด้วยตัวใหญ่ในภาษาอังกฤษ

องค์การอนามัยโลกได้ใช้ความระมัดระวังเท่าที่จะทำได้ในการตรวจสอบข้อมูลที่ปรากฏในสิ่งพิมพ์นี้ อย่างไรก็ตาม องค์การอนามัยโลกแจกจ่ายเอกสารตีพิมพ์นี้โดยไม่มีการรับประกันใดๆ ทั้งสิ้นทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ผู้อ่าน จำเป็นต้องมีความรับผิดชอบในการตีความและการใช้เอกสารนี้เอง องค์การอนามัยโลกจะไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใดๆ อันอาจเกิดขึ้นจากการใช้งานเอกสารนี้

ออกแบบและจัดเรียงโดย Inis Communication (www.iniscommunication.com)

พิมพ์ที่ประเทศมอลตา

แนวทางการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน

องค์ประกอบด้านสังคม

สารบัญ

คำนำ	1
การช่วยเหลือในระดับบุคคล	7
ความสัมพันธ์ การแต่งงานและครอบครัว	17
วัฒนธรรมและศิลปะ	25
สหประชาชาติ การพักผ่อนและกีฬา	33
ความยุติธรรม	41

คำนำ

การที่ได้อยู่และมีส่วนร่วมในวิถีชีวิตทางสังคมของครอบครัวและชุมชนของตนเองถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาของบุคคล ทั้งนี้เพราะโอกาสในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมมีผลอย่างมากต่ออัตลักษณ์ ความสำเร็จของตนเอง คุณภาพชีวิตและสถานะทางสังคมของบุคคลนั้นๆ แต่เนื่องจากคนพิการคนพิการต้องประสบอุปสรรคหรือสิ่งขวางกั้นต่างๆ จากสังคม จึงทำให้มีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมค่อนข้างน้อย

ในอดีตที่ผ่านมาโปรแกรมการฟื้นฟูโดยชุมชน (ซีบีอาร์) จำนวนมากมุ่งเน้นเรื่องปัญหาด้านสุขภาพและกิจกรรมการฟื้นฟูเป็นหลักโดยมักจะไม่ได้คำนึงถึงหรือละเลยความต้องการทางสังคมของคนพิการคนพิการ แม้ในปัจจุบันนี้ประเด็นต่างๆ อย่างเช่นความสัมพันธ์ การแต่งงานและการดูแลบุตร ก็ ยังคงถูกมองว่าเป็นเรื่องที่อ่อนไหวต่อความรู้สึกหรือยากเกินจะกล่าวถึง ในขณะที่การเข้าถึงกิจกรรมทางวัฒนธรรม กีฬาและสันทนาการหรือแม้แต่ความยุติธรรมก็ถูกมองว่าไม่ใช่เรื่องจำเป็นนัก องค์ประกอบด้านสังคมนี้จะเน้นถึงความสำคัญของประเด็นต่างๆ ข้างต้นในชีวิตของคนพิการคนพิการและความจำเป็นที่โปรแกรมซีบีอาร์จะต้องเข้าไปแก้ไขเรื่องเหล่านี้ด้วย

เป้าหมาย

คนพิการคนพิการจะต้องมีบทบาทในสังคมอย่างมีความหมายและสามารถที่จะรับผิดชอบต่อครอบครัวและชุมชนของตนเอง และได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันกับสมาชิกอื่นๆ ในสังคม

บทบาทของซีบีอาร์

บทบาทของซีบีอาร์คือการทำงานร่วมกับผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าคนพิการคนพิการจะมีส่วนร่วมในชีวิตทางสังคมของครอบครัวและชุมชนของตนเองอย่างเต็มที่ โดยที่โปรแกรมซีบีอาร์สามารถให้การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือคนพิการคนพิการให้สามารถเข้าถึงโอกาสทางสังคมและยืนหยัด ทำหายจากการถูกประณามและการกีดกันต่างๆ จนกระทั่งนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมในทางที่ดีขึ้น

ผลลัพธ์ที่ต้องการ

- ชุมชนมีค่านิยมต่อคนพิการคนพิการในฐานะที่เขาเหล่านั้นเป็นสมาชิกในครอบครัวและมีบทบาทและความรับผิดชอบทางสังคมที่หลากหลาย
- คนพิการคนพิการและครอบครัวได้รับการกระตุ้นและสนับสนุนให้ใช้ทักษะและทรัพยากรที่ตนมีในการพัฒนาชุมชนของตน
- ชุมชนยอมรับคนพิการคนพิการในฐานะสมาชิกที่มีคุณค่าและสามารถสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนได้
- สิ่งที่เป็นอุปสรรคที่ขวางกั้นคนพิการคนพิการและครอบครัวไม่ให้เข้าไปมีส่วนร่วมในบทบาทและกิจกรรมทางสังคมจะต้องถูกท้าทายและตั้งคำถาม
- หน่วยงานรัฐในท้องถิ่นต้องสนองตอบต่อความต้องการของคนพิการคนพิการและสมาชิกในครอบครัว พร้อมทั้งให้การสนับสนุนและบริการทางสังคมที่มีประสิทธิภาพเมื่อ คนพิการคนพิการและครอบครัวต้องการ

กรอบที่ 1 เม็กซิโก

การสร้างความมั่นใจในการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของชุมชน

พินยา พาวเมร่าเป็นองค์กรพัฒนาภาคเอกชนซึ่งดำเนินงานอยู่ทางชายฝั่งอ็อกซาซ่าทางตอนใต้ของประเทศสหรัฐอเมริกา เม็กซิโก พินยา พาวเมร่าริเริ่มกิจกรรมซีบีอาร์ขึ้นในปี ค.ศ. 1989 ปัจจุบันมีโครงการอยู่ในชุมชนห่างไกลเจ็ดแห่งและร่วมงานอย่างใกล้ชิดกับคนพิการคนพิการและครอบครัวเพื่อแก้ปัญหาเรื่องความจำเป็นต่างๆ ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้พินยา พาวเมร่ายังร่วมงานกับหน่วยงานรัฐในท้องถิ่น ครู ผู้ให้บริการขนส่งมวลชนและผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์ในท้องถิ่นเพื่อนำอุปสรรคต่างๆ ที่ขวางกั้นการให้บริการออกไป และสนับสนุนหรือส่งเสริมให้ คนพิการคนพิการได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมกับชุมชนของตน

พินยา พาวเมร่ามีกิจกรรมจำนวนหนึ่งที่สอดคล้องกับส่วนประกอบย่อย ขององค์ประกอบด้านสังคมของซีบีอาร์ กล่าวคือ พินยา พาวเมร่าให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการคนพิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและผู้ทุพพลภาพรุนแรงหรือซ้ำซ้อน เจ้าหน้าที่มูลนิธิหรืออาสาสมัครจะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ อาทิ สุขอนามัย การเดินทางภายในชุมชนและกิจกรรมทางสังคมต่างๆ สำหรับเจ้าหน้าที่มูลนิธิที่เป็นคนพิการคนพิการเองก็ได้รับความช่วยเหลือด้วย เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้โดยสะดวก

พินยา พาวเมร่าสนับสนุนให้คนพิการคนพิการร่วมทำกิจกรรมสันตนาการ การพักผ่อนและกีฬาต่างๆ องค์กรนี้ร่วมมือกับคนพิการคนพิการและนักกีฬาในท้องถิ่นเพื่อ จัดหาทรัพยากรที่จำเป็นและจัดกิจกรรมหรืองานในระดับชุมชนท้องถิ่นที่ทั้งคนปกติและคนพิการคนพิการต่างสามารถเข้าร่วมได้ ทั้งยังมีการจัดเครื่องมือช่วยเหลือและอุปกรณ์กีฬาแบบดัดแปลงที่จำเป็นเพื่อให้คนพิการคนพิการสามารถมีส่วนร่วมได้ ซึ่งคนพิการคนพิการหลายคนก็มีพัฒนาการถึงระดับที่สามารถเป็นนักกีฬาในทีมวีลแชร์บาสเก็ตบอลระดับประเทศเลยทีเดียว

พินยา พาวเมร่าจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการสำหรับคนพิการคนพิการในหัวข้อ ต่างๆ อาทิ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การยุติความขัดแย้ง การทำงานร่วมกันเป็นทีม ความเคารพ ความเท่าเทียมกัน ทางเพศและเพศสัมพันธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการเหล่านี้ทำให้คนพิการคนพิการมีโอกาสได้ขยายเครือข่ายทางสังคมของตน และในกรณีที่มีความจำเป็นพินยา พาวเมร่าก็สามารถให้ คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องสิทธิตามกฎหมายด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย เพื่อให้คนพิการคนพิการจะสามารถนำไปใช้ป้องกันตนเองหากเกิดความยุติธรรมใดๆ ขึ้นแก่ตน

มโนทัศน์หลัก

บทบาททางสังคม

บทบาททางสังคมคืออะไร

บทบาททางสังคมคือตำแหน่งที่บุคคลยึดถือในสังคมซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์และกิจกรรมต่างๆ ทางสังคมที่บุคคลนั้นปฏิบัติด้วย บทบาททางสังคม มีความแตกต่างกันไป เช่น อาจเป็นบทบาทอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์อันญาติ (เช่น สามี ภรรยา แม่ พ่อ พี่น้อง เพื่อน) บทบาทอันเนื่องมาจากการปฏิบัติงาน (เช่น ครู เจ้าหน้าที่บริการชุมชน ช่างนา) บทบาทอันเนื่องมาจากงานในชีวิตประจำวัน (เช่น คนทำความสะอาด พ่อครัวแม่ครัว) บทบาทอันเนื่องมาจากสถานการณ์และกีฬา (เช่น นักฟุตบอล นักเล่นไพ่) และ บทบาทอันเนื่องมาจากความเกี่ยวข้องกับชุมชน (เช่น อาสาสมัคร หัวหน้าชุมชน) บทบาททางสังคมที่แต่ละคนมีนั้นจะได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่างๆ กัน อาทิ อายุ เพศ วัฒนธรรมและความพิการ บทบาททางสังคมของ บุคคลจะเปลี่ยนแปลงโดยตลอดในทุกของช่วงชีวิตและชุมชนจำนวนมากมีการทำพิธีหรือประเพณีต่างๆ เพื่อเน้นย้ำถึงช่วงเปลี่ยนแปลงต่างๆ ดังกล่าวนี

เหตุใดบทบาททางสังคมจึงเป็นเรื่องสำคัญ

บทบาททางสังคมเป็นเรื่องสำคัญเพราะว่าทำให้บุคคลสามารถกำหนดอัตลักษณ์และสร้างความหมายให้แก่ชีวิตตนเอง สถานะทางสังคมของบุคคลจะได้รับอิทธิพลจากบทบาททางสังคมต่างๆ ที่ บุคคลผู้นั้นมีภายในชุมชนของเขา ยกตัวอย่างเช่นการเป็นสามี/ภรรยา การเป็นผู้ปกครองและ/หรือการเป็นคนที่มีรายได้ เหล่านี้ถือเป็นบทบาทที่ผู้อื่นให้คุณค่าและจะมีผลในทางบวกต่อสถานะทางสังคม ในขณะที่การเป็นโสด การไม่มีบุตรและ/หรือการไม่มีงานทำอาจจะดูด้อยคุณค่ากว่าและจะมีผลในทางลบต่อสถานะทางสังคม ดังนั้น เมื่อใดก็ตามที่คนพิการมีโอกาสในการที่จะได้รับ บทบาททางสังคมที่ดีดังที่หวัง เมื่อนั้นเจตคติที่มีต่อความพิการจะเปลี่ยนแปลงไปด้วย ยกตัวอย่างเช่นความสำเร็จในการผนวกคนพิการให้เข้ารับการศึกษาระดับโรงเรียน หรือทำให้ผู้ใหญ่ที่มีความพิการได้เข้าทำงาน ซึ่งก็จะเป็นหนทางที่ดีที่จะเปลี่ยนเจตคติของสังคมที่มีต่อคนพิการได้

การสนับสนุนให้คนพิการสามารถที่จะป้องกันบทบาททางสังคมที่มีคุณค่า

เราสามารถสนับสนุนให้คนพิการมีความสามารถที่จะป้องกันบทบาททางสังคมที่มีคุณค่าของตนเอง หลายวิธีด้วยกัน เช่น การช่วยให้คนพิการสามารถพัฒนาทักษะและความสามารถของตน การเผยแพร่ภาพ ลักษณะด้านบวกของคนพิการในชุมชนและการรณรงค์เพื่อปรับเปลี่ยนเจตคติด้านลบ (ดูองค์ประกอบ “การสร้างศักยภาพ”)

อุปสรรคกีดขวางการมีส่วนร่วมทางสังคมของคนพิการ

อุปสรรคกีดขวางการมีส่วนร่วมทางสังคมของคนพิการมีหลายลักษณะ ได้แก่

- คนพิการอาจขาดความภาคภูมิใจในตนเอง และคิดว่าตนเองไม่มีความสามารถที่จะทำกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในเรื่องใดๆ ของสังคมได้
- ครอบครัวอาจรู้สึกว่าการมีสมาชิกคนหนึ่ง พิการถือเป็นเรื่องน่าอับอายจึงไม่สนับสนุนหรือไม่อนุญาตให้สมาชิกที่มีความพิการดังกล่าวมีส่วนร่วมทางสังคม
- สมาชิกในชุมชนอาจมีความคิดหรือความเชื่อที่ ปราศจากเหตุผลเกี่ยวกับความพิการ เช่น เชื่อว่าหากคนพิการเข้าไปในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์จะทำให้สถานที่นั้นเน่าเปื้อน เชื่อว่าคนพิการเป็น ผู้ที่ถูกคำสาปและต้องได้รับการชำระล้าง หรือเชื่อว่าคนพิการมีพลังเหนือธรรมชาติหรือพลังของมารร้าย เป็นต้น

- อุปสรรคในเชิงกายภาพอย่างเช่นการไม่สามารถขนส่งหรือเข้าไปในอาคารอย่างเช่นศูนย์ชุมชน สยามกีฬา และโรงพยาบาลนตรีที่ไม่ได้เอื้ออำนวยต่อการเข้าถึงของคนพิการ

กรอบที่ 2
อุปสรรคในเชิงกายภาพ
“บางครั้งเราก็ต้องการไปชมภาพยนตร์ที่โรงพยาบาลนตรีบ้างเหมือนกันแต่เราก็ไม่สามารถใช้รถเข็นเข้าไปได้ เราไม่สามารถนั่งในที่นั่งปกติที่จัดไว้ได้เพราะบริเวณด้านหน้าของเก้าอี้มีพื้นที่ไม่กว้างพอ และ หากเราถามไปก็คงไม่มีใครสนใจจะตอบเราหรอก” (1)

ความเท่าเทียมกันระหว่างเพศ

ผู้หญิงที่มีความพิการในประเทศที่มีรายได้ต่ำมักมีข้อจำกัดในการเข้าร่วมบทบาททางสังคมบางบทบาท ตัวอย่าง เช่น การเป็นผู้ปกครองเป็นต้น ครอบครัวบางครอบครัวจะระวังและ ป้องกันสมาชิกในครอบครัวที่เป็นหญิงพิการมากจนเกินไปโดยไม่ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมใดๆ นอกบ้านเลย นอกจากนี้แม้ว่าความเท่าเทียมกันระหว่างเพศจะเป็นแง่มุมสำคัญของการพัฒนาแต่โปรแกรมการพัฒนากระแสหลักส่วนมากก็มักจะไม่ครอบคลุมผู้หญิงหรือเด็กหญิงที่มีความพิการอยู่ดี หญิงพิการ จึงมักไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจต่างๆ ไม่มีใครเป็นปากเป็นเสียงแทนมากพออย่างเช่นในกลุ่มสตรีต่างๆ ซึ่งอาจคิดกันผิดไปได้ว่าความต้องการของหญิงพิการแตกต่างจากหญิงอื่นๆ เด็กหญิงที่มีความพิการก็มักจะมีโอกาสในการเข้าร่วมในโปรแกรมสำหรับเยาวชนหรือโปรแกรมด้านการสหนาการน้อยกว่าด้วยเช่นกัน

เด็กที่มีความพิการ

เด็กทั่วไปและเด็กพิการล้วนแล้วแต่ต้องการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและอุดมด้วยความรักทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังต้องการการกระตุ้นและโอกาสที่จะได้เรียนรู้และพัฒนาอีกด้วย โปรแกรมซีบีอาร์สามารถมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนสิทธิของเด็กพิการได้และสนับสนุนให้ครอบครัวยืนหยัด ท้าทายต่อความรู้สึกที่ถูกตราหน้าและการกีดกันต่างๆ ที่ทำให้เด็กพิการไม่สามารถมีส่วนร่วมกับชีวิตครอบครัวหรือชีวิตชุมชนได้

ส่วนประกอบย่อยในองค์ประกอบนี้

การช่วยเหลือในระดับบุคคล

คนพิการบางคนต้องการความช่วยเหลือในระดับบุคคลเพื่อให้ตนเองสามารถที่จะมีส่วนร่วมในชีวิตครอบครัวและชุมชนได้ในประเทศที่มีรายได้ต่ำซึ่งมีบริการและสวัสดิการทางสังคมจำกัดนั้นครอบครัว อาจเป็นเพียงสิ่งเดียวที่จะให้การสนับสนุนคนพิการองค์ประกอบด้านสังคมของโปรแกรมซีบีอาร์นี้จะแสดงให้เห็นว่าเราสามารถให้ทรัพยากรของชุมชนได้อย่างไรบ้าง เพื่อช่วยให้คนพิการและครอบครัวสามารถเข้าถึงการช่วยเหลือในระดับบุคคลที่เหมาะสมกับความจำเป็นและความชอบของคนพิการแต่ละคน

ความสัมพันธ์ การแต่งงานและครอบครัว

ความสัมพันธ์เป็นเรื่องสำคัญสำหรับคนพิการเช่นเดียวกับ บุคคลอื่นๆ องค์ประกอบด้านสังคมนี้จะ พิจารณาในมุมมองที่ว่าโปรแกรมซีบีอาร์จะสามารถสนับสนุนให้คนพิการมีความสุขกับบทบาททางสังคมและความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์เหล่านั้นได้อย่างไร โปรแกรมซีบีอาร์สามารถร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับผู้เกี่ยวข้องในชุมชนเพื่อยกระดับความตระหนักเกี่ยวกับเรื่องความพิการ แก้อั้ว เจตคติเชิงลบของครอบครัวและชุมชน และป้องกันและแก้อั้วปัญหาเรื่องความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นกับคนพิการ

วัฒนธรรมและศิลปะ

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมมีความสำคัญต่อการเติบโตและพัฒนาการส่วนบุคคล เพราะเป็นการช่วยให้บุคคลเกิดอัตลักษณ์ ทำให้บุคคลนั้นรู้สึกว่าคุณค่าและมีสมรรถภาพและยังเป็นโอกาสที่คนพิการจะได้สร้างสรรค์เพื่อสังคมอีกด้วย องค์ประกอบด้านสังคมนี้จะชี้ให้เห็นถึงอุปสรรคที่กั้นขวางไม่ให้คนพิการสามารถเข้าร่วมในแง่มุมทางวัฒนธรรมและศิลปะของครอบครัวและชุมชนของตนพร้อมทั้งเสนอแนะวิธีการแก้อั้วปัญหา นอกจากนี้ยังจะมีการพิจารณาบทบาทของวัฒนธรรมและศิลปะในการยื่นหยัดท้าทายจากการถูกประณามและการกีดกันต่างๆ ที่ อาจเกิดขึ้นกับคนพิการ และส่งเสริมให้เกิดความหลากหลาย ความครอบคลุมและการมีส่วนร่วม

สันตนาการ การพักผ่อนและกีฬา

กิจกรรมสันตนาการ การพักผ่อนและกีฬาเป็นเรื่องสำคัญสำหรับสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี ทั้งยังช่วยให้เกิดความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในชุมชนด้วย องค์ประกอบด้านสังคมนี้จะพิจารณาถึงประโยชน์ที่กิจกรรมเหล่านี้มีต่อคนพิการและให้คำแนะนำว่าโปรแกรมซีบีอาร์สามารถร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อเพิ่มโอกาสในการครอบคลุมและทำให้คนพิการมีส่วนร่วมได้อย่างไร โดยเน้นเป็นพิเศษเรื่องการทำงานร่วมกับผู้เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อวางแผนและพัฒนาโปรแกรมและกิจกรรมซึ่งเหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนของตนเองอย่างแท้จริง

ความยุติธรรม

สมาชิกในชุมชนทุกคนต่างต้องการความยุติธรรม ณ จุดใดจุดหนึ่งในชีวิต ในระดับท้องถิ่นสมาชิกจะต้อง ตระหนักถึงกฎหมายที่มีอยู่แล้วซึ่งสามารถใช้เพื่อทำให้คนพิการมั่นใจว่า จะ สามารถเข้าถึงสิทธิและผลประโยชน์ที่ควรจะได้รับ ภายใต้ธรรมนูญว่าด้วยสิทธิคนพิการ(2) องค์ประกอบด้านสังคมนี้มุ่งเน้นว่าโปรแกรมซีบีอาร์จะสามารถสนับสนุนให้คนพิการทราบว่า ตนเองจะ เรียกร้องสิทธิที่มีอยู่แล้วได้อย่างไรด้วยการยกระดับความตระหนักในเรื่องกฎหมายและอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงกระบวนการทางด้านกฎหมายต่างๆ เพื่อเป็นการต่อกรกับความอยุติธรรมที่เกิดขึ้นกับตนเอง

การช่วยเหลือในระดับบุคคล

บทนำ

คนพิการบางคนอาจต้องการการช่วยเหลือในระดับบุคคลเพื่อให้คุณสามารถเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัวและชุมชนได้อย่างเต็มที่ การช่วยเหลือในระดับบุคคลอาจเป็นสิ่งจำเป็นเนื่องด้วยปัจจัยในเชิงสภาพแวดล้อม (เช่น ในกรณีที่สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้าถึง) และเพราะ ตัวคนพิการเองอาจจะมีคุณภาพและความยากลำบากในการทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง

การช่วยเหลือในระดับบุคคลอาจเป็นการทำให้คนพิการสามารถลุกขึ้นและไปนอนที่เตียงได้เมื่อเขาต้องการ ให้ได้รับประทานอาหารตามเวลาที่ต้องการ ทำงานบ้านต่างๆ เข้าสังคมตามงานต่างๆ นอกบ้าน เข้าถึงการศึกษ สร้างรายได้และดูแลครอบครัวของตน

การช่วยเหลือในระดับบุคคลอาจจัดให้มีขึ้นในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ อาทิ การให้ความช่วยเหลือโดยสมาชิกในครอบครัวและเพื่อน หรือ อาจจัดในลักษณะที่เป็นทางการ อาทิ การให้ความช่วยเหลือโดยบุคลากรที่จ้างมาหรือการให้บริการทางสังคมต่างๆ ซึ่งสำหรับงบประมาณที่ใช้ในระบบการช่วยเหลืออย่างเป็นทางการนั้นแม้จะมีจำกัดในประเทศที่มีรายได้ต่ำและรายได้ปานกลาง แต่กระนั้นรัฐบาลของประเทศต่างๆ ก็ยังคงมีการพัฒนาแผนการคุ้มครองสังคมเพิ่มเติมเช่นที่บราซิล อินเดีย แอฟริกาใต้และล่าสุดก็มีบังคลาเทศด้วย เมื่อระบบเหล่านี้มีการพัฒนาไปก็หวังว่าจะมีโอกาสให้โปรแกรมซีบีอาร์สามารถเข้าไปอำนวยความสะดวกคนพิการให้ได้เข้าถึงการช่วยเหลือในระดับบุคคลได้ง่ายยิ่งขึ้นด้วย (ดู “องค์ประกอบด้านสภาพความเป็นอยู่: การป้องกันทางสังคม”)

กรอบที่ 3
อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการข้อ 19: การดำรงชีวิตอย่างอิสระและการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน (2)
ประเทศสมาชิกของอนุสัญญามันปัจจุบันตระหนักถึงสิทธิที่เท่าเทียมกันของคนพิการทุกคนในการที่จะอาศัยอยู่ในชุมชนโดยมีทางเลือกต่างๆ เท่าเทียมกับผู้อื่น และจะเลือกใช้มาตรการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการช่วยให้คนพิการได้ใช้สิทธิตามอนุสัญญา และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนอย่างเต็มที่ทั้งในอนุสัญญาจะให้ความมั่นใจว่า
ก) คนพิการมีโอกาสในการเลือกสถานที่อยู่อาศัยและเลือกที่จะอาศัยอยู่กับใครโดยมีความเท่าเทียมกันกับผู้อื่น และไม่ต้องถูกบังคับให้อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมใดๆ ที่ผู้อื่นจัดไว้
ข) คนพิการจะต้องสามารถเข้าถึงบริการช่วยเหลือภายในบ้านและบริการเพื่อชุมชนต่างๆ ซึ่งรวมถึงการช่วยเหลือในระดับบุคคลที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตและการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการโดดเดี่ยวหรือการแบ่งแยกคนพิการออกจากชุมชน
ค) การให้บริการทางสังคมและการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชนสำหรับประชากรทั่วไป จะต้องมีความเท่าเทียมกันและสามารถตอบสนองความต้องการของคนพิการได้

กรอบที่ 4 เกาหลี

การให้ความช่วยเหลือที่พร้อมเสมอเมื่อมีความต้องการ

เจ ฮวนเป็นเด็กชายอายุ 13 ปีจากกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลีเจ ฮวนอาศัยอยู่กับยาย น้องสาวและลูกพี่ลูกน้องอีกสองคน เขาได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคกล้ามเนื้อเสื่อมเมื่ออายุได้ 4 ปี ซึ่งเมื่อเจ ฮวนมีอายุได้ 9 ปีก็ไม่สามารถเดินได้ด้วยตัวเองแล้วในที่สุดเขาจึงไม่สามารถเข้าเรียนที่โรงเรียนได้และเกิดอาการซึมเศร้า

โปรแกรมซีบีอาร์เริ่มติดต่oprสานงานกับเจ ฮวน คิมในช่วงที่เขาอายุได้ 13 ปี โดยทางโปรแกรมแนะนำให้เข้าไปรับการบำบัดและรักษาที่ National Rehabilitation Hospital และเขาก็ได้รับรถเข็นไฟฟ้าพร้อมเบาะพิเศษจาก Assistive Technology Research and Assistance Centre (ATRAC) ภายหลังก่ออาการของเจ ฮวนเริ่มทรุดตัวเขาก็อยากกลับไปเรียนหนังสือที่โรงเรียน แต่เขาไม่สามารถไปโรงเรียนเองได้หากไม่มีการช่วยเหลือในระดับบุคคล

เจ้าหน้าที่บริการสังคมที่โรงพยาบาลได้แนะนำเจ ฮวนให้รู้จักกับอาสาสมัครจากมหาวิทยาลัยซึ่งให้ความช่วยเหลือจนเขาสามารถเรียนจบระดับชั้นประถมศึกษาได้ และมีองค์กรพัฒนาภาคเอกชนอีกองค์กรหนึ่งช่วยจัดอาสาสมัครมาอ่านหนังสือให้แก่เจ ฮวนทุกสัปดาห์และช่วยเขาในการวาดภาพต่างๆ ด้วย นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงบ้านของเขาให้สามารถใช้รถเข็นภายในบ้านได้ และ มีการส่งอาสาสมัครไปช่วยคุณยายของเจ ฮวนทำงานบ้านต่างๆ เช่นการทำความสะอาดเป็นประจำ ในที่สุดเจ ฮวนก็ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มฟังกาตนเองซึ่งดำเนินการโดยมูลนิธิ Korea Muscular Dystrophy Foundation (KMDF)

ขณะนี้ สภาพ ของเจ ฮวนดีขึ้นเนื่องด้วยความร่วมมือระหว่างโปรแกรมซีบีอาร์ , National Rehabilitation Hospital, KMDF, ATRAC และองค์กรพัฒนาภาคเอกชนอื่นๆ เจ้าหน้าที่บริการสังคมและอาสาสมัครในพื้นที่ก็มีบทบาทสำคัญด้วยเช่นกันเป็นผลให้ เจ ฮวนสามารถเข้าถึงการช่วยเหลือในระดับบุคคลที่จำเป็นสำหรับเขาได้

เป้าหมาย

คนพิการสามารถเข้าถึงการช่วยเหลือระดับบุคคลซึ่งตรงตามความต้องการของตนและทำให้ตนสามารถใช้ชีวิตได้อย่างเต็มที่และมีความสุขมากยิ่งขึ้น

บทบาทของซีบีอาร์

บทบาทของโปรแกรมซีบีอาร์คือการสนับสนุนคนพิการให้สามารถเข้าถึงการช่วยเหลือในระดับบุคคลที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต และสามารถบริหารการช่วยเหลือที่ได้รับเพื่อให้สามารถตัดสินใจเรื่องต่างๆ ในชีวิตด้วยตนเอง และคงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิในตนเอง

ผลลัพธ์ที่ต้องการ

- โปรแกรมซีบีอาร์และองค์กรเพื่อคนพิการร่วมมือกันเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าจะมีการช่วยเหลือในระดับบุคคลที่เหมาะสมและได้คุณภาพตามมาตรฐานในชุมชน
- คนพิการแต่ละคนมีแผนการสนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนบุคคลเพื่อคอยรองรับ
- คนพิการสามารถเข้าถึงการฝึกอบรมที่จะช่วยให้ตนเองสามารถบริหารความต้องการการช่วยเหลือในระดับบุคคลของตนเองได้
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการฝึกอบรมให้แก่ผู้ช่วยเหลือส่วนบุคคลทั้งในลักษณะที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนครอบครัวที่ให้บริการช่วยเหลือในระดับบุคคลอย่างไม่เป็นทางการ
- ชุมชนสร้างกลไกในระดับครอบครัวและระดับชุมชนเพื่อรับมือกับวิกฤตการณ์ต่างๆ และเพื่อป้องกันไม่ให้คนพิการต้องถูกส่งไปอยู่ในความดูแลของสถานสงเคราะห์คนพิการต่างๆ
- การสนับสนุนจากชุมชนและการช่วยเหลือในระดับบุคคลที่มีชุมชนเป็นฐานสำหรับคนพิการ

มโนทัศน์หลัก

การดูแลโดยสถานสงเคราะห์คนพิการเปรียบเทียบกับ การดำรงชีวิตด้วยตนเอง

ในช่วงเวลาหลายทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยที่มีรายได้สูงได้ปรับเปลี่ยนนโยบายการดูแลช่วยเหลือผู้พิการจากการจัดสถานสงเคราะห์มาเป็นการให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้มากขึ้น การดำรงชีวิตด้วยตนเองไม่ได้หมายความว่าคนพิการจะต้องปฏิบัติงานทุกอย่างด้วยตนเอง แต่หมายความว่าคนพิการจะสามารถดำรงชีวิตโดยมีทางเลือกและมีการควบคุมความเป็นไปของสิ่งต่างๆ เฉกเช่นคนที่ไม่มีสติปัญญา คนพิการย่อมทราบดีอยู่แล้วว่าตนมีความต้องการอะไรบ้างดังนั้น พวกเขา จึงควรมีสติในการควบคุมชีวิตตนเอง คิดและพูดอะไรเพื่อตนเองเหมือนบุคคลอื่นๆ การช่วยเหลือในระดับบุคคล จึงเป็นหนึ่งในกุญแจสำคัญสำหรับคนพิการในการที่จะลดการพึ่งพาการดูแลจากสถานสงเคราะห์คนพิการและดำรงชีวิตด้วยตนเองได้มากยิ่งขึ้น

การช่วยเหลือในระดับบุคคล

<p>กรอบที่ 5</p> <p>การช่วยเหลือในระดับบุคคลเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตด้วยตนเอง</p> <p>Independent Living Movement (ILM) คือกลุ่มเคลื่อนไหวระดับนานาชาติที่รณรงค์ให้คนพิการมีระดับการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันภายในครอบครัว ซึ่งเป็นเรื่องปกติสำหรับพี่น้องที่มีได้พิการ รวมถึง เพื่อนฝูงและเพื่อนบ้านในวัฒนธรรมใดๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับคนพิการที่จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือค่อนข้างมากซึ่ง จะดำเนินชีวิตต่อไปได้จากการช่วยเหลือของผู้อื่นในเรื่องชีวิตประจำวัน เช่น การแต่งตัว การไปห้องน้ำ การทานอาหาร การสื่อสารและการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน</p> <p>คำว่า “การช่วยเหลือในระดับบุคคล” เป็นศัพท์ที่ ILM ใช้เรียกกิจกรรมต่างๆ ข้างต้นเฉพาะในกรณีที่ใช้บริการมีอำนาจในการตัดสินใจว่างานใดที่จะต้องมิตัวแทน ใครสมควรที่จะเป็นตัวแทนของคนพิการ และผู้แทนจะอย่างไร และในเวลาใด การควบคุมในลักษณะเช่นนี้จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อผู้ใช้บริการมีงบประมาณที่จะซื้อบริการเช่นว่านั้นจากผู้ให้บริการที่ตนเองเลือกและ/หรือจ้างบุคคลที่ตนเองเลือก (รวมถึงสมาชิกในครอบครัว) ให้เป็นผู้ช่วย แต่เนื่องจากคนพิการและครอบครัวโดยส่วนใหญ่ฐานะทางเศรษฐกิจที่ยังไม่สูงพอที่จะทำเช่นนี้จึงมีความจำเป็นจะต้องอาศัยเงินสนับสนุนของทางภาครัฐบุคคลบางกลุ่มอย่างเช่นเด็กพิการหรือผู้มีความบกพร่องทางปัญญา อาจจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือเพื่อให้สามารถควบคุมสิ่งเหล่านี้ได้</p>

ภาระงานในการช่วยเหลือระดับบุคคล

การช่วยเหลือในระดับบุคคลไม่ได้จำกัดแต่เฉพาะการช่วยเหลือในเรื่องส่วนตัวที่ใกล้ชิดเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันด้วย ทั้งที่บ้าน (ช่วยเรื่องการเลี้ยงดูบุตรและการดูแลสิ่งต่างๆ) โรงเรียน ที่ทำงาน สถานที่สาธารณะ (เช่น ขณะเดินทาง ซื้อของ ทำธุรกรรมทางการเงิน) และบริการฉุกเฉินต่างๆ ซึ่งการช่วยเหลือในระดับบุคคลดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือในลักษณะที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ตาม การช่วยเหลือนั้นจะต้องมีความเหมาะสมทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณในการที่จะสนับสนุนให้คนพิการสามารถมีส่วนร่วมในชีวิตครอบครัวและชุมชนได้อย่างเต็มที่และคงไว้ซึ่งศักดิ์ศรี

ความหมายของคำว่า “ระดับบุคคล” ในคำว่าช่วยเหลือในระดับบุคคล

คำว่า “ระดับบุคคล” ในคำว่าช่วยเหลือในระดับบุคคลบ่งบอกว่าคนเราแต่ละคนแตกต่างกันและมีความต้องการในรูปแบบของตนเอง การช่วยเหลือในระดับบุคคลคือการ แสวงหาวิธีการแก้ปัญหาซึ่งเหมาะสมกับบุคคลนั้นๆ การช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ และในเวลาต่างๆ อาจมีแตกต่างระดับกันไป (เช่น ไม่ต้องช่วยเหลือเลย ต้องช่วยเหลือบางส่วน หรือต้องช่วยเหลือทั้งหมด) เนื่องจากความต้องการอาจเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของแต่ละ บุคคล เช่น บทบาททางสังคมเปลี่ยนไป สถานะทางสุขภาพเปลี่ยนไป ดังนั้นจึงต้องหาจุดสมดุลที่เหมาะสมให้สำหรับคนพิการแต่ละคน

การควบคุมสำคัญอย่างไร

การช่วยเหลือในระดับบุคคลมักถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ผู้อื่นทำให้แก่คนพิการซึ่งคล้ายกับว่าคนพิการเป็นฝ่ายคอยรับบริการอย่างเดียว แนวคิดเช่นนี้ ไม่เป็นที่ยอมรับได้อีกต่อไป เพราะ ในปัจจุบันมีความเข้าใจใหม่เกิดขึ้นว่าคนพิการจะต้องมีอิสรภาพในการควบคุมทิศทางชีวิตของตนเอง ดังนั้นคนพิการจึงต้องเป็นบุคคลที่จะตัดสินใจเองว่าความต้องการความช่วยเหลือในระดับบุคคลของตนเองมีอะไรบ้าง (ดูกรอบที่ 5)

ทางเลือกในการให้การสนับสนุน

การช่วยเหลือในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ

ทั่วโลกมีการสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือคนพิการในลักษณะที่ไม่เป็นทางการด้วย (3) โดยสมาชิกในครอบครัว เพื่อน เพื่อนบ้านและ/หรืออาสาสมัคร

การช่วยเหลือในลักษณะที่เป็นทางการ

การช่วยเหลือในระดับบุคคลอาจจัดขึ้นในลักษณะที่เป็นทางการได้ ดังจะเห็นได้จากในประเทศที่มีรายได้สูงนั้นมีบริการช่วยเหลือแบบเป็นทางการหลายประเภทและในประเทศที่มีรายได้ต่ำก็เริ่มมีตัวเลือกลักษณะนี้เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน (3) บริการในลักษณะนี้อาจจัดให้มีขึ้นโดยองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน และจากการกระจายงบประมาณออกจากศูนย์กลางก็อาจทำให้หน่วยงานรัฐหรือสวัสดิการสังคมในระดับท้องถิ่นสามารถให้บริการช่วยเหลือ ลักษณะนี้ได้หรืออาจมีการใช้เงินช่วยเหลือ เช่น เงินบำนาญสำหรับคนพิการ เงินช่วยเหลือสำหรับผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเพื่อจ่ายเป็นค่าการช่วยเหลือในระดับบุคคลนี้ได้

อุปสรรคและความท้าทาย

ตัวเลือกที่จำกัดในประเทศที่มีรายได้ต่ำ

การให้บริการการช่วยเหลือในระดับบุคคลในประเทศที่มีรายได้สูงและประเทศที่มีรายได้ต่ำมี อุปสรรคและความท้าทายที่แตกต่างกัน สำหรับประเทศที่มีรายได้ต่ำนั้น โปรแกรมซีอาร์อาจประสบปัญหาในการจัดการช่วยเหลือในระดับบุคคลให้กับคนพิการดังนี้

- คนพิการ ครอบครัวและองค์กรเพื่อคนพิการมีความตระหนักถึงความต้องการ ในการให้ช่วยเหลือระดับบุคคลค่อนข้างน้อย
- โปรแกรมฝึกอบรมและสนับสนุนผู้ช่วยส่วนบุคคลมีไม่เพียงพอ
- การขาดนโยบายและโปรแกรมปกป้องทางสังคมเพื่อสนับสนุนการช่วยเหลือในระดับบุคคล เช่น เงินช่วยเหลือสำหรับคนพิการ เงินให้หรือเงินบำนาญ (เฉพาะในประเทศที่มีรายได้ต่ำบางประเทศเท่านั้น)
- มีเพียงไม่กี่ประเทศที่มีการกำหนดนิยามและมาตรฐานสำหรับการช่วยเหลือในระดับบุคคล และกระบวนการในการตรวจสอบควบคุม

สถานการณ์วิกฤต

เมื่อระบบสนับสนุนเกิดปัญหาจนไม่อาจดำเนินการต่อไปได้ คนพิการก็อาจตกอยู่ในสถานการณ์วิกฤตได้ ในบางกรณี เช่นว่านี่คนพิการอาจจะต้องถูกส่งไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนพิการโดยที่ตนเองไม่สมัครใจ สำหรับประเทศที่มีรายได้ต่ำซึ่งการช่วยเหลือในระดับบุคคลนั้นจัดให้มีขึ้นโดยครอบครัวเป็นหลักก็มีเหตุผลอยู่หลายประการที่ทำให้ระบบสนับสนุนยุติลงได้ เช่น กรณีที่สมาชิกในครอบครัวเสียชีวิต เกิดปัญหาหรือมีความขัดแย้งในครอบครัวหรือครอบครัวประสบปัญหาทางการเงิน ในบางกรณีครอบครัว คนพิการอาจต้องแบกรับความเหนื่อยและความเครียดที่เกิดจากการช่วยเหลือคนพิการโดยที่ไม่มีใครหยิบยื่นการสนับสนุนหรือการฝึกอบรมใดๆ เลยก็เป็นได้ ดังนั้นเมื่อคำนึงถึงการสนับสนุนในลักษณะที่ไม่เป็นทางการสำหรับคนพิการและบทบาทสำคัญของครอบครัวในหลายๆ วัฒนธรรมแล้ว การให้บริการแก่ครอบครัวที่มีคนพิการเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก (3)

ความอ่อนแอและความเสี่ยงที่จะถูกปฏิบัติอย่างไม่เหมาะสม

คนที่ต้องการบริการช่วยเหลือไม่ว่าในช่วงเวลาใดของชีวิตมักจะมีความอ่อนแอกว่าคนที่พึ่งพาตนเองได้(3) และถือเป็นเรื่องยากที่ผู้ถูกปฏิบัติอย่างไม่เหมาะสมจะร้องเรียนหรือเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ของตนเองในเมื่อผู้ที่ปฏิบัติต่อตนอย่างไม่เหมาะสมนั้นกลับเป็นผู้ช่วยส่วนบุคคลของตนเองด้วย (ดู “ความสัมพันธ์ การแต่งงานและครอบครัว”)

กิจกรรมแนะนำ

การปฏิบัติงานภายใต้ความร่วมมือกับองค์กรเพื่อคนพิการ

โดยส่วนมากแล้วคนพิการนั้นไม่สามารถรณรงค์เรื่องต่างๆ ด้วยตนเองเพื่อให้มีการตอบสนองต่อความต้องการในการได้รับการช่วยเหลือในระดับบุคคลของตน อย่างไรก็ตามเมื่อคนพิการทำงานร่วมกันก็มักจะโน้มนำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ง่ายยิ่งขึ้น โปรแกรมซีบีอาร์จำเป็นต้องพึงระลึกถึงบทบาทขององค์กรเพื่อคนพิการในการจัดให้มีการช่วยเหลือในระดับบุคคลรูปแบบต่างๆ และร่วมมือกับองค์กรเหล่านั้นเพื่อ

- สนับสนุนและพัฒนามาตรฐานที่เห็นพ้องกันสำหรับการให้ความช่วยเหลือในระดับบุคคล
- สร้างความมั่นใจว่าข้อมูลในระดับท้องถิ่นมีเพียงพอและเป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือคนพิการในระดับบุคคล
- จัดให้มีทางเลือกต่างๆ ในการช่วยเหลือในระดับบุคคลหากไม่มีบริการเช่นนั้นในชุมชน
- สนับสนุนการพัฒนาและการพิจารณาควบคุมการให้บริการความช่วยเหลือในระดับบุคคลที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ
- สร้างความมั่นใจว่าคนพิการโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่พิการในระดับรุนแรงและ/หรือซ้ำซ้อนได้เข้าถึงองค์กรเพื่อคนพิการและกลุ่มพึ่งพาตนเองต่างๆ

กรอบที่ 6 เซอร์เบีย

การเปลี่ยนแปลงชีวิตด้วยการช่วยเหลือที่ปรับให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล

หลังจากที่มีการจัดตั้งบริการช่วยเหลือในระดับบุคคลซึ่งผู้บริโภครวมสามารถควบคุมได้เองขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศ เซอร์เบีย ชีวิตของคนพิการหลายคนก็เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นและคนพิการก็มีศักยภาพในการดำเนินงานต่างๆ ร่วมกันด้วย ยกตัวอย่าง เช่น กรณีของผู้ใช้บริการรายหนึ่งซึ่งได้กลายมาเป็นผู้นำของคนพิการ จากเดิมที่เขามีโอกาสเพียงแค่อ่านหนังสืออยู่กับบ้านและนานๆ ครั้งจึงจะได้ออกไปใน สู้สังคมภายนอก ปัจจุบันเขาออกนอกบ้าน สัปดาห์ละ 3 ครั้งด้วยความช่วยเหลือของผู้ช่วยส่วนตัวเพื่อไป เป็นผู้นำการวางแผนและการจัดกิจกรรมขององค์กรเพื่อคนพิการแห่งหนึ่ง ภายหลังจากองค์กรแห่งนี้ประสบความสำเร็จในการรณรงค์และขับเคลื่อนชุมชนให้จัดตั้ง สำนักงานสาขาขึ้นในท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้ โดยทางสำนักงานเทศบาล เป็นผู้อำนวยการจัดตั้งสำนักงานดังกล่าวนี้

การช่วยให้คนพิการสามารถกำหนดแผนการสนับสนุนสำหรับตนเองได้

การช่วยเหลือในระดับบุคคลจะต้องเหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม และจะต้องคำนึงถึงเรื่องเพศและความจำเป็นที่แตกต่างกันตามช่วงอายุด้วย โปรแกรมซีบีอาร์สามารถช่วยเหลือและสนับสนุนคนพิการให้

- พิจารณางานใดที่ตนเองจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือ เพื่อป้องกันมิให้พวกเขาสมมติไปเอง
- พิจารณาตัวเลือกต่างๆ ที่มีในพื้นที่ เกี่ยวกับวิธีการให้ความช่วยเหลือในระดับบุคคลโดยคนพิการอาจลองใช้บริการหลายๆ รูปแบบดูก่อนเพื่อพิจารณาและตัดสินใจว่ารูปแบบใดจะเกิดประโยชน์กับตนมากที่สุด
- สื่อสารให้ผู้ให้ความช่วยเหลือเข้าใจว่างานที่ต้องการความช่วยเหลือมีอะไรบ้าง ต้องทำอะไรเมื่อใดและต้องทำอะไร
- จัดทำข้อตกลงในการให้ความช่วยเหลือเป็นลายลักษณ์อักษรไม่ว่าการช่วยเหลือในระดับบุคคลนั้นจะจัดให้มีขึ้นโดยลูกจ้างที่ได้รับค่าจ้างหรือโดยอาสาสมัคร
- ทบทวนความจำเป็นในการได้รับการช่วยเหลือในระดับบุคคลเป็นประจำและทำการปรับเปลี่ยนแผนหากสถานะทางสุขภาพ กิจกรรมประจำวันหรือสิ่งแวดล้อมของคนพิการรายนั้นเปลี่ยนแปลงไป

<p>กรอบที่ 7 ฟิลิปปินส์</p> <p>การวางแผนสำหรับการช่วยเหลือในระดับบุคคล</p> <p>องค์กรเพื่อคนพิการระดับชาติแห่งหนึ่งในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ได้พัฒนาโปรแกรมแบบมีส่วนร่วมของหลายภาคส่วนขึ้นโดยร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการและสมาคมผู้ปกครอง โปรแกรม ดังกล่าวนี้นับเป็นบทบาทสำคัญในการฝึกอบรมผู้ปกครองและครูให้สามารถให้บริการช่วยเหลือในระดับบุคคลแก่เด็กที่มีความทุพพลภาพ ในระดับที่รุนแรงให้สามารถเข้าศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาแบบกระแสหลักได้ โปรแกรมนี้มีส่วนช่วยเหลือเด็กในชนบทกว่า 13,000 คนและจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ ให้แก่เด็กก่อนวัยเรียน ผู้ปกครองและครูเพื่อให้มีแผนการสนับสนุนรองรับเด็กแต่ละคน ความสำเร็จของโปรแกรมนี้ทำให้เด็กที่ต้องการการสนับสนุนเป็นอย่างมากสามารถ กลับเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษากระแสหลักร่วมกับเพื่อนคนอื่นๆ ได้</p>
--

การให้การสนับสนุนโอกาสในการฝึกอบรม

คนพิการอาจต้องการได้รับการฝึกอบรมเพื่อเรียกความมั่นใจคืนกลับมาเพื่อเสริมสร้างทักษะในการ ระบุและจัดการ ความต้องการด้านการช่วยเหลือในระดับบุคคลของตนเอง ส่วน ผู้ให้การช่วยเหลือส่วนบุคคลอาจจำเป็นต้องได้รับการ ฝึกฝนเพื่อพัฒนาทักษะในการให้บริการตามบทบาทและความรับผิดชอบของตนด้วยเช่นกัน

สำหรับคนพิการ

ในการที่จะให้คนพิการได้รับการช่วยเหลือในระดับบุคคลที่มีคุณภาพได้นั้นคนพิการจะต้องสามารถบอกให้ทราบถึง ความต้องการและความคาดหวังของตนได้เสียก่อน โปรแกรมซีบีอาร์ จะต้องช่วยให้คนพิการสามารถ

- เข้าถึงการฝึกอบรมที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารและยืนยัน ความคิดของตนเอง (ดู “องค์ประกอบ ด้านการสร้างศักยภาพ: การรณรงค์และการสื่อสาร”)
- เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการช่วยเหลือในระดับบุคคล
- เรียนรู้วิธีการที่ดีที่สุดในการระบุ จัดเตรียม และจัดการความต้องการด้านการช่วยเหลือในระดับบุคคล ของตนเอง
- เรียนรู้วิธีการเจรจาต่อรองเรื่องความต้องการด้านการช่วยเหลือในระดับบุคคล ของตนเองกับครอบครัว ชุมชน โรงเรียนและที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

การฝึกอบรมเช่นนี้อาจดำเนินการโดยองค์กรเพื่อคนพิการ หน่วยงานรัฐในท้องถิ่น สถาบันด้านการฝึกอบรม องค์กร พัฒนาภาคเอกชน โปรแกรมซีบีอาร์และ/หรือผู้ช่วยส่วนบุคคลที่มีประสบการณ์อื่นๆ องค์กรเพื่อคนพิการและกลุ่ม พึ่งพาตนเองมักเป็นแหล่งที่มีของการสนับสนุน ข้อมูลและการฝึกอบรมที่ดีที่สุดสำหรับคนพิการในเรื่องนี้ หากไม่มี องค์กรเพื่อคนพิการหรือกลุ่มพึ่งพาตนเองในท้องถิ่นโปรแกรมซีบีอาร์ก็อาจใช้ กลวิธีการให้คนพิการและสมาชิกใน ครอบครัวได้รู้จักกับคนพิการหรือ สมาชิกในครอบครัวอื่นๆ ซึ่งอยู่ในสถานการณ์มีลักษณะคล้ายคลึงกันได้

สำหรับผู้ให้ความช่วยเหลือในระดับบุคคล

ผู้ให้ความช่วยเหลือในระดับบุคคลจะต้องมีความมั่นใจและมีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทและความ รับผิดชอบของตน บ่อยครั้งที่ ผู้ให้ความช่วยเหลือโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ให้บริการในลักษณะที่ไม่เป็นทางการจะไม่ได้ รับการฝึกอบรมใดๆ เลยเกี่ยวกับงานที่ตนจะต้องทำ ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วการฝึกอบรมถือเป็นเรื่องสำคัญสำหรับ ผู้ให้ความช่วยเหลือเนื่องจากจะทำให้บุคคลเหล่านั้นสามารถ

- เข้าใจความสำคัญของบทบาทของตน

- พัฒนาและตระหนักถึงขอบเขตการให้บริการของตน
- รับฟังและตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลที่ตนเองกำลังให้ความช่วยเหลือได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- พัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำหน้าที่ที่อาจจะได้รับการร้องขอ
- บริหารเวลาและภาระงานได้โดยเฉพาอย่างยิ่งหากตัวผู้ให้ความช่วยเหลือมีบทบาทและความรับผิดชอบอื่นๆ ด้วยเช่นเดียวกัน

คนพิการอาจต้องการการสนับสนุนในการฝึกผู้ให้ความช่วยเหลือของตน ในกรณีเช่นนี้โปรแกรมซีบีอาร์ องค์กรเพื่อคนพิการและกลุ่มพึ่งพาตนเองสามารถช่วยได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังอาจมีโปรแกรมฝึกอบรมประเภทอื่นๆ ในชุมชนซึ่งควรจะได้ศึกษาต่อไปด้วยเช่นกัน

การสร้างเชื่อมั่นว่าครอบครัวได้รับการสนับสนุนบทบาทในการทำหน้าที่เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือส่วนบุคคล

สมาชิกในครอบครัวซึ่งให้การช่วยเหลือในระดับบุคคลมักทำงานดังกล่าวเป็นหน้าที่เพิ่มเติมจากบทบาทและความรับผิดชอบอื่นของตนซึ่งมักจะทำให้เขาเหล่านั้นรู้สึกเหนื่อยและอาจไม่เหลือเวลาสำหรับตนเอง และ หลายครั้งสมาชิกในครอบครัวซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือก็ได้รับการสนับสนุนใดๆ โปรแกรมซีบีอาร์จะสามารถให้การสนับสนุนสมาชิกในครอบครัวได้จาก

- การพิจารณาว่ามี การช่วยเหลือแผนสำรองฉุกเฉินหรือชั่วคราวอะไรบ้าง
- การแนะนำให้รู้จักกับครอบครัวของคนพิการที่อยู่ในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน เช่น ผ่านทางกลุ่มพึ่งพาตนเอง องค์กรเพื่อคนพิการและองค์กรเพื่อผู้ปกครองและครอบครัว
- การรับฟังและพูดคุยถึงปัญหาที่ประสบและช่วยให้เขาเหล่านั้นสามารถหาวิธีการแก้ไขปัญหาที่ดีกว่าที่จะทำได้สามารถแสดงบทบาทในการให้ความช่วยเหลือได้ดียิ่งขึ้น
- การจัดให้สมาชิกในครอบครัวได้รับการฝึกอบรมต่างๆ เพื่อที่จะได้เรียนรู้กลยุทธ์ในการรับมือ สถานการณ์ต่างๆ
- การสร้างความมั่นใจว่าสมาชิกในครอบครัวที่เป็นเยาวชนและทำหน้าที่ให้ การช่วยเหลือในระดับบุคคลจะสามารถไปโรงเรียนและมีเวลาเพื่อการสนทนาการต่างๆ ได้ตามปกติ

การเตรียมการสำหรับบริหารสถานการณ์วิกฤต

แม้ในกรณีที่ระบบสนับสนุนเกิด ไม่สามารถดำเนินการได้แต่ ความต้องการของคนพิการก็ยังคงจำเป็นต้องได้รับการตอบสนองเหมือนเช่นเดิม โปรแกรมซีบีอาร์จำเป็นต้องวางแผนล่วงหน้าร่วมกับผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อให้มีความพร้อมในการบริหารสถานการณ์วิกฤตต่างๆ ซึ่งในที่นี้ ชุมชนจะเป็นแหล่งที่มาของการสนับสนุนที่ดีเยี่ยมและมักจะมีทรัพยากรและทางเลือกที่ยืดหยุ่นได้ในช่วงเวลาแห่งความวิกฤต ทางออกที่เกิดจากชุมชนมักเป็นทางออกที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพที่สุดทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยจะเป็นการดียิ่งยิ่งหากผู้จัดการซีบีอาร์สามารถร่วมมือกับองค์กรเพื่อคนพิการและหน่วยงานรัฐในท้องถิ่นเพื่อหากลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับการจัดการวิกฤตต่างๆ ไว้ล่วงหน้า คำถามที่ต้องหาคำตอบให้ได้ก่อนที่จะเกิดวิกฤตใดๆ ขึ้น ได้แก่

- มีทีมฉุกเฉินใดที่เราสามารถเรียกใช้บริการได้ ทันทีหรือไม่ ทีมนี้อาจประกอบด้วยเจ้าหน้าที่บริการสังคมจากหน่วยงานรัฐในท้องถิ่น ตัวแทนที่ผ่านการฝึกอบรมแล้วจากองค์กรเพื่อคนพิการ เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่หรือเจ้าหน้าที่ซีบีอาร์

- มีสถานที่ชั่วคราวได้ในชุมชนที่สามารถใช้สำหรับการแก้ปัญหาหรือไม่ และสถานที่นั้นมีการใช้งานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้การฟื้นฟูอย่างไรบ้าง
- มีที่พักที่ปลอดภัยในชุมชนซึ่งผู้หญิงหรือเด็กหญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศหรือประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัวสามารถไปพักได้ชั่วคราวหรือไม่ สถานที่ดังกล่าวนี้ อาจจำเป็นต้องปรับปรุงเพื่อให้ผู้หญิงและเด็กหญิงที่มีความทุพพลภาพเข้าถึงได้ด้วย
- เจ้าหน้าที่บริการสังคมซึ่งให้การสนับสนุนครอบครัว ขณะที่เกิดวิกฤต ได้รับการฝึกอบรมเรื่องความพิการแล้วหรือไม่ หากไม่องค์กรเพื่อคนพิการและโปรแกรมซีบีอาร์จะสนับสนุนให้เกิดการฝึกอบรมดังกล่าวได้หรือไม่อย่างไร
- สมาชิกในครอบครัวหรือญาติห่าง ๆ ของคนพิการ จะสามารถให้การช่วยเหลือแก่คนพิการเป็นการชั่วคราว จนกว่าจะหาวิธีการแก้ไขในระยะยาวได้หรือไม่
- องค์กรเพื่อคนพิการและโปรแกรมซีบีอาร์สามารถหาครอบครัวที่จะยินดีให้การสนับสนุนและดูแลครอบครัวอื่นที่อยู่ภายใต้สถานการณ์วิกฤตได้หรือไม่
- กลุ่มพึ่งพาตนเองจะเป็นประโยชน์ต่อตัวคนพิการเองและสมาชิกในครอบครัวหรือไม่ อย่างไร

ในช่วงสถานการณ์วิกฤตนั้นครอบครัวและคนพิการอาจต้องการความช่วยเหลือและการสนับสนุนจากภายนอก โปรแกรมซีบีอาร์สามารถทำหน้าที่นี้ได้ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม โดยการแนะนำคนพิการหรือสมาชิกในครอบครัว เพื่อให้ไปพบองค์กรเพื่อคนพิการ กลุ่มพึ่งพาตนเองและโปรแกรมสวัสดิการสังคมต่างๆ แต่หากไม่พบทางออกที่เหมาะสมและตัวคนพิการเองตกอยู่ในอันตรายก็จำเป็นต้องแก้ไขสถานการณ์โดยการหาทางออกอื่นๆ แทน

การสนับสนุนให้ลดการเข้ารับบริการในสถานสงเคราะห์คนพิการ

แต่เดิมนั้นคนพิการที่ต้องการความช่วยเหลือในระดับสูงหรือมีระดับที่จะต้องได้รับการดูแลค่อนข้างมาก จะถูกส่งเข้าไปในสถานสงเคราะห์ ในขณะที่ทุกวันนี้ สถานการณ์ต่างๆ เปลี่ยนแปลงไป แต่ ในหลายประเทศยังคงมีสถานสงเคราะห์อยู่และคนพิการเองบางคนก็มีเพียงทางเลือกเดียว โปรแกรมซีบีอาร์และองค์กรเพื่อคนพิการ จึงจะต้องร่วมมือกันเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุดในอนาคตให้แก่คนพิการร่วมกับสถานสงเคราะห์เหล่านี้และหน่วยงานรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประเทศที่เลิกใช้วิธีการให้ความช่วยเหลือแบบสถานสงเคราะห์ประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงสถานสงเคราะห์ให้เป็นรูปแบบอื่นๆ ในการอำนวยความสะดวก อาทิ การปรับเปลี่ยนเป็น

- ศูนย์การฝึกอบรมวิชาชีพและแหล่งทรัพยากร
- ศูนย์บำบัดฟื้นฟู
- บ้านพักอิสระที่คนพิการสามารถอยู่อาศัยอย่างเป็นอิสระ โดยมีการสนับสนุนปัจจัยต่างๆ ให้บ้างตามความจำเป็น
- ที่พักชั่วคราวซึ่งคนพิการสามารถพักอาศัยในหัวเวลาดังนั้นๆ ขณะที่สมาชิกในครอบครัว พักบทบาทและหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือส่วนบุคคล
- ที่พักฉุกเฉินสำหรับสมาชิกทุกคนในชุมชนที่มีความเสี่ยงต่อการถูกกระทำ ด้วยความรุนแรงด้วยโดยไม่จำกัด เพียงแต่เฉพาะคนพิการเท่านั้น

ความสัมพันธ์ การแต่งงานและครอบครัว

บทนำ

ความสัมพันธ์ การแต่งงานและครอบครัวคือหัวใจหลักสำคัญของทุกชุมชน เป็นที่รับทราบโดยทั่วไปว่าครอบครัวจะเป็นที่ให้การสนับสนุนและสร้างความปลอดภัยให้กับสมาชิก ครอบครัวสามารถจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและมีเสถียรภาพที่ส่งเสริมให้สมาชิกแต่ละคนเติบโตและมีพัฒนาการตลอดทุกช่วงของชีวิตตั้งแต่เกิดจนถึงวัยชรา

ครอบครัวมีความหลากหลายและได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่างๆ จำนวนมาก อาทิ วัฒนธรรม ประเพณีและศาสนา และลักษณะของครอบครัวมีทั้งแบบที่เป็นครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวขยาย ครอบครัวที่มี บิดาหรือมารดาเป็นผู้เลี้ยงดูฝ่ายเดียว ครอบครัวที่มีแต่เฉพาะเด็ก เพราะปราศจากบิดามารดา ครอบครัวที่มีลูกบุญธรรมซึ่งรับมาเลี้ยงเป็นการชั่วคราวหรือถาวร เราจำเป็นต้องคำนึงถึงความหลากหลาย ต่างๆ ดังกล่าวนี้นี้ และ มองให้เห็นด้วยว่าคนพิการมีสิทธิที่จะสร้างครอบครัวเป็นของตนเองด้วยเช่นกัน ตามความในข้อ 23 ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการซึ่งระบุไว้ว่า “ประเทศสมาชิกของอนุสัญญาจะใช้วิธีการที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมในการกำจัดการกีดกันคนพิการในเรื่องทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับการแต่งงาน ครอบครัว การดูแลบุตรและความสัมพันธ์ ที่เท่าเทียมกับผู้อื่น” (2)

ส่วนประกอบย่อยเรื่องความสัมพันธ์ การแต่งงานและครอบครัว ข้างต้นเน้นเรื่องความสำคัญของการสนับสนุนให้คนพิการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ แต่งงานได้และมีบุตรได้หากต้องการที่จะมี ทั้งยังครอบคลุมเรื่องความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นกับคนพิการในชีวิตความสัมพันธ์ ชีวิตคู่และชีวิตครอบครัวตลอดจนหนทางแก้ไข ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นด้วย

กรอบที่ 8 มาลาวี

เส้นทางแห่งความกล้าหาญสู่ความเป็นแม่

“ฉันอายุสี่สิบกว่าปีแล้วและฉันก็ภูมิใจที่ฉันได้ต่อสู้อย่างเต็มที่จนมาถึงวันนี้ เมื่อตอนที่ฉันยังอายุไม่มากนักฉันเฝ้าแต่ฝันว่าจะมีลูกเป็นของตัวเองบ้างเพราะว่าพี่สาวของฉันทุกคนแต่งงานแล้วก็ก็มีลูกกันหมด พี่ๆ มักจะส่งลูกมาช่วยงานที่บ้านฉันแต่ไม่อนุญาตให้นอนค้าง ตอนนั้นฉันเองก็ทำงานแล้ว อยู่บ้านก็เป็นของตนเองเหมือนคนที่ เป็นอิสระไม่ต้องพึ่งพาใครเลย แต่แล้วทุกคนก็ยังทำกับฉันเหมือนฉันเป็นเด็ก เวลากลางคืนฉันก็เหงา ไม่มีใครให้พูดคุยด้วย ไม่มีใครเอาน้ำมาให้กิน ไม่มีใครให้กินข้าวเย็นด้วย ธรรมดาจริงๆ เลยนะคะ

พอฉันอายุได้ 25 ปีฉันก็ตั้งท้อง ถือเป็นข่าวที่ทำให้พี่ๆ หน้าๆ ลุงๆ ทุกคน ตกใจกันทั้งบ้านเพราะว่าไม่มีใครคาดคิดมาก่อน ทุกคนบอกฉันว่าการคลอดลูกเป็นเรื่องที่น่ากลัวมาก ข่าวร้ายยิ่งกว่าก็คือทุกคนบอกให้ฉันทำแท้งเสียเพราะคิดว่าฉันคงเลี้ยงดูลูกไม่ได้หรอกเพราะความพิการของฉัน เขาขู่ฉันว่า “ถ้าคุณธรรมดาไม่พิการคลอดลูกแล้วยังตายได้ แล้วพิการอย่างเธอจะเลี้ยงไปทำไม” มีหน้าซำ้ บอกไปยังคนที่ทำให้ฉันท้องเพื่อขู่ว่าจะจับเขาไปส่งตำรวจด้วยอีก ฉันบอกญาติๆ ว่าผู้ชายคนนั้นเขายอมรับแล้วว่าเขาไม่ได้เข้าตามตรอกออกตามประตู แต่เขาก็ตกลงที่จะรับฉันเป็นภรรยาอยู่แล้ว

สุดท้ายแล้วพี่ๆ ฉันกับคุณน้าก็นัดกันเพื่อพาฉันไปทำแท้งที่โรงพยาบาล แต่ที่เขายังไม่รู้ก็คือว่าฉันตั้งใจแน่วแน่แล้วที่จะเก็บเด็กไว้และฉันอยากมีลูกของตัวเอง ฉันแอบไปหาหมอเองเพื่อขอคำแนะนำเรื่องการตั้งครรภ์และคุณหมอก็ยืนยันกับฉันว่าฉันสามารถคลอดลูกได้และทารกจะมีสุขภาพดีแน่ๆ

และแล้วก็ถึงเวลาที่ฉันคลอดลูกได้เป็นเด็กผู้หญิงสวยน่ารัก นั่นเป็นเวลาแห่งความปลื้มปิติและหันหน้าเข้าหากันของทุกคนในครอบครัว ทุกคนดีใจจนกลายเป็นช่วยฉันกันหมด ไม่กี่ปีหลังจากนั้นฉันก็แต่งงานกับพ่อเด็กแล้วก็ มีลูกชายน่ารักด้วยกันอีกคนหนึ่ง ฉันเป็นแม่ที่มีความสุขของเด็กสองคน ลูกสาวฉันปัจจุบันอายุ 18 ปีแล้วและลูกชายอายุ 14 ปี ลูกๆ ยอมรับฉันในแบบที่ฉันเป็นและสบายใจที่มีแม่เป็นคนพิการอย่างฉัน

นี่คือเรื่องราวของตัวฉันผู้ที่มีความพิการกับความยากลำบากกว่าจะได้เป็นแม่คนที่จริงแล้วขอเพียงแค่นี้ก็มีความสุขแล้ว ทำได้แล้ว ฉันตัดสินใจและมีความเด็ดเดี่ยวกับตัวเอง จากประสบการณ์ของฉันพบว่าสังคมของคนปกติจะมองว่าหญิงพิการไม่ควรจะมีลูก แต่สิ่งที่ทุกคนควรรู้ไว้ก็คือว่าการตัดสินใจที่จะมีลูกหรือไม่มีลูก หรือรับลูกบุญธรรมมาเลี้ยงหรือไม่นั้นก็ เป็นสิทธิและเป็นความรับผิดชอบของคนทุกคนรวมถึงคนพิการด้วยเช่นกัน ”

— จูเลียน พริสซิลลา มาบังเว แห่ง Malawi Council for the Handicapped (3)

เป้าหมาย

คนพิการมีความเข้าใจถึงสถานะและบทบาทในครอบครัวและชุมชนของตนเองอย่างถ่องแท้

บทบาทของซีบีอาร์

ซีบีอาร์มีบทบาทในการสนับสนุนคนพิการให้มีความสัมพันธ์ที่เติมเต็มชีวิตกับครอบครัว และชุมชนของตน

ผลลัพธ์ที่ต้องการ

- สมาชิกในชุมชนรับทราบและยอมรับว่าคนพิการมีสิทธิที่จะมีความสัมพันธ์ที่มีความหมาย แต่งงานและมีบุตรได้
- ผู้ปกครองที่พิการและผู้ปกครองของคนพิการสามารถเข้าถึงบริการและโปรแกรมที่เหมาะสมซึ่งสามารถช่วยสนับสนุนบทบาทในการเลี้ยงดูบุตรได้
- สมาชิกในครอบครัวสนับสนุนให้สมาชิกที่เป็นคนพิการ ได้มีโอกาสพัฒนาความสัมพันธ์เชิงสังคมกับบุคคลภายนอก
- คนพิการได้รับการปกป้องจากความรุนแรง และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จะต้องทำงานร่วมกันเพื่อแก้ปัญหา
- คนพิการซึ่งมีเครือข่ายทางสังคมจำกัดได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีในชุมชนของตน

มโนทัศน์หลัก

ความสัมพันธ์

ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกคนและมีส่วนช่วยในการเติบโตและ สร้างพัฒนาการของแต่ละคนด้วยการกระตุ้นรักษาความสัมพันธ์ให้ยั่งยืน และการสร้างความสัมพันธ์ที่น่าพึงพอใจ กับครอบครัว เพื่อนและคนรักเป็นสิ่งที่คนส่วนมากรวมถึงคนพิการให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ

ครอบครัว

การเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว

คำว่า “ครอบครัว” อาจมีความหมายแตกต่างกันสำหรับแต่ละคน ครอบครัวอาจมี ขนาดหรือลักษณะที่หลากหลายแตกต่างกันแต่สิ่งหนึ่งที่ทุกครอบครัวมีเหมือนกันก็คือการทำให้สมาชิกเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งหรือเป็นเจ้าของ นอกจากนี้ครอบครัวยังเป็นสภาพแวดล้อมสำหรับการเรียนรู้และการพัฒนา เป็นแหล่งที่มาของความปลอดภัยและความมั่นคงสำหรับเด็กและสมาชิกในครอบครัวที่อ่อนแออย่างเช่นคนพิการ

การตอบสนองของครอบครัวต่อความพิการ

ครอบครัวทุกครอบครัวมีการตอบสนองต่อความพิการไม่เหมือนกัน ครอบครัวหนึ่งอาจรู้สึก ไม่ยอมรับการที่สมาชิกใหม่เกิดมาที่มีความทุพพลภาพแต่บางครอบครัวอาจเพียงรู้สึกกลัวและต้องการข้อมูลเพื่อบอกว่าควรจะทำอะไรต่อไป ในอนาคตในขณะที่อีกครอบครัวอาจยินดีกับการเกิดของสมาชิกใหม่โดยไม่คิดอะไรเลยก็เป็นได้

ครอบครัวสามารถเป็นตัวแทนที่มีพลังในการเปลี่ยนให้คนพิการมีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และครอบครัวยังสามารถจุดประกายความหวังให้แก่คนพิการและโน้มน้าวทัศนคติของชุมชนในอีกระดับหนึ่งด้วย

เพศสภาพ (ศัพท์บัญญัติสาขาการแพทย์-ผู้ตรวจแก้)

เพศสภาพเป็นส่วนสำคัญของสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี แต่ในหลายสังคมการพูดคุยเรื่องเรื่องเพศ สภาพถือเป็นเรื่องที่ยากหรือในบางกรณีอาจเป็นเรื่องต้องห้าม โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ามีแง่มุมของความพิการเข้ามาเกี่ยวข้อง เป็นเหตุให้บางสังคมยังคงมีความเชื่อปรัมปราและความเข้าใจผิดต่างๆ เกี่ยวกับเพศสภาพของคนพิการอยู่ ยกตัวอย่างเช่นการที่คนพิการถูกมองว่าเป็นคนไม่มีเพศ ไม่สามารถมีบุตรได้หรือในทางกลับกัน คนพิการอาจถูกมองว่ามีความต้องการทางเพศสูงกว่าคนปกติ นอกจากชาวบ้านทั่วไปแล้วแม้แต่บุคลากรทางการแพทย์หรือตัวคนพิการเองก็อาจมีความเชื่อเช่นนี้ได้ ผู้เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องรับทราบเสียก่อนว่าคนพิการก็มีความต้องการทางเพศเหมือนเช่นทุกคน แต่ในความเป็นจริงแล้วความต้องการเหล่านี้ถูกเพิกเฉยหรือปฏิเสธไปนั่นเอง (ดู “หนังสือเล่มเสริมเรื่องซีบีอาร์และเอชไอวี/เอดส์”)

กรอบที่ 9 อุ간다

มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน

สมาชิกองค์กรเพื่อคนพิการแห่งหนึ่งในสาธารณรัฐยูกันดาชื่อ National Union of Disabled Persons of Uganda (NUDIPU) ซึ่งเป็นเยาวชนหญิงได้กล่าวไว้ว่า “เราไม่ได้รับเชิญให้ไปร่วมกิจกรรม สู่ภายนอกซึ่งจัดที่ศูนย์สุขภาพ เพราะว่าคุณอื่นเขาคิดว่าพวกเราพิการแล้วคงไม่มีความต้องการทางเพศหรอก”

การแต่งงานและการเป็นผู้ปกครอง

ผู้คนในสังคมมักเข้าไปเองว่าหากบิดาหรือมารดาพิการแล้วบุตรย่อมต้องพิการไปด้วย หรือความเชื่อที่ว่าคนพิการจะไม่สามารถดูแลเลี้ยงดูบุตรได้ด้วยตนเอง ในบางกรณี พบว่าเด็กสาววัยรุ่นและหญิงที่มีความทุพพลภาพทางปัญญา ถูกทำหมันโดยที่ตนเองไม่ได้รับทราบหรือยินยอม ทั้งที่ในข้อ 23 ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการระบุไว้ว่า “คนพิการมีสิทธิที่จะแต่งงานและสร้างครอบครัว ตัดสินใจโดยอิสระอย่างมีความรับผิดชอบว่าจะมีบุตรกี่คนและห่างกันเท่าใด สามารถเข้าถึงข้อมูลที่เหมาะสมกับวัยของตนเองได้ มีการศึกษาเรื่องการมีบุตรและการวางแผนครอบครัวและเลือกที่จะเก็บรักษาความสามารถในการมีบุตรไว้” (2)

<p>กรอบที่ 10</p> <p>อยากมีครอบครัว</p> <p>“ฉันมีความฝันว่าวันหนึ่งจะได้แต่งงาน จะได้มีบ้านและมีลูกๆ แต่พ่อแม่ฉันบอกว่าจะอย่างฉันไม่ควรแต่งงานเพราะฉันไม่สามารถดูแลครอบครัวได้ ความคิดของฉันต้องแตกสลายไปเพราะความไม่เชื่อนี้” (5)</p>
--

ความรุนแรง

ความรุนแรงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่ทุกหนแห่งในสังคมไม่ว่าจะเป็นในครอบครัวสถาบันโรงเรียนที่ทำงานและชุมชน ความรุนแรงนี้เกิดขึ้นได้จากหลายฝ่ายด้วยกัน แต่คนพิการมักมีความเสี่ยงต่อความรุนแรงสูงเป็นพิเศษเพราะความเชื่อผิดๆ ว่าคนพิการเป็นผู้มีมลทิน เพราะความ เชื่อที่ผิดๆ และ ความไม่ใส่ใจเช่นนี้ จึงทำให้คนพิการเสี่ยงต่อการได้รับความรุนแรงความเสี่ยงที่ว่ามีทั้งความเสี่ยงต่อการทุพตติ การละเมิดทางเพศ การทำร้ายจิตใจและอารมณ์ การเพิกเฉยและการใช้คนพิการเพื่อเป็นเครื่องมือหาเงิน โดยเฉพาะผู้หญิงที่เป็นคนพิการมักเสี่ยงต่อการถูกบังคับทำหมั้นและความรุนแรงทางเพศสูงเป็นพิเศษ (6)

กิจกรรมแนะนำ

การแก้ปัญหาเรื่องการถูกราดหน้า อคติและการแบ่งแยก

ทัศนคติ มุมมองและการปฏิบัติที่เป็นลบต่อคนพิการยังคงมีให้เห็นอยู่ได้ในชุมชนหลายแห่ง โปรแกรมซีบีอาร์สามารถช่วยแก้ปัญหานี้ได้โดย

- ทำงานร่วมกับสื่อเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของผู้การ และนำเสนอคนพิการที่เป็นตัวอย่างให้แก่บุคคลอื่นๆ ในสังคม
- สนับสนุนการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับความตระหนักถึงปัญหาความพิการสำหรับบุคลากร วิชาชีพด้านสุขภาพเพื่อให้มั่นใจว่าคนพิการสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศและการมีบุตร อย่างเช่นบริการการวางแผนครอบครัว เป็นต้น
- ร่วมกับผู้นำชุมชน เช่น ผู้นำทางศาสนาเพื่อ ส่งเสริมให้ผู้นำเหล่านี้สร้างความตระหนักเกี่ยวกับความพิการ ลดปัญหาการถูกราดหน้าและการแบ่งแยก แล ะสร้างโอกาสให้ชุมชนได้มีโอกาสได้เสวนากันถึงประเด็นต่างๆ ที่ละเอียดอ่อนต่อความรู้สึก

<p>กรอบที่ 11 ไลบีเรีย</p> <p>การสำรวจประเด็นเรื่องเพศสภาพและความพิการ</p> <p>โปรแกรมซีบีอาร์โปรแกรมหนึ่งซึ่งดำเนินงานโดยองค์กรพัฒนาภาคเอกชนในสาธารณรัฐไลบีเรีย เกิดความตระหนักว่าโปรแกรมไม่เคยให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องเพศสภาพ ในแง่มุมที่เกี่ยวข้องกับความพิการเลย โปรแกรมดังกล่าวจึงได้เริ่มศึกษาปัญหาเหล่านี้โดยการสนทนากับคนพิการ จำนวนหนึ่งจากการสนทนาเช่นนี้ทำให้พบว่าผู้หญิงที่พิการรู้สึกว่าการแสดงออกเกี่ยวกับเพศสภาพเป็นเรื่องสำคัญแต่พวกเขาก็มักมีความกลัวที่จะแสดงออกในเรื่องดังกล่าว นอกจากนี้ พวกเขายังคิดอีกด้วยว่าเพศสัมพันธ์เป็นสิ่ง ที่สำคัญเพราะจะเป็นหนทางที่ทำให้กลายเป็นแม่ซึ่งบทบาททางสังคมที่ได้รับการยอมรับจากชุมชน ในบางกรณีผู้ชายที่ไม่พิการกระทำการล่วงละเมิดทางเพศ ต่อหญิงพิการจนเป็นที่มองเห็นว่าการละเมิดดังกล่าวเกิดขึ้นเพราะ เจตคติเชิงลบต่อความพิการซึ่งทำให้ผู้ชายคิดว่าหากคบหากับหญิงพิการอย่างเปิดเผยจะทำให้เขาต้องแปดเปื้อนมลทินไปด้วย</p>
--

การให้การสนับสนุนผู้ปกครอง

ผู้ปกครองจะสามารถตัดสินใจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลบุตร ได้ดีหากเขาเหล่านั้นสามารถเข้าถึงข้อมูลและการสนับสนุนที่จำเป็น โปรแกรมซีบีอาร์ควรจะครอบคลุมทั้งผู้ปกครองซึ่งเป็นคนพิการและผู้ปกครองของคนพิการและให้ความช่วยเหลือโดย

- พิจารณาบริการในท้องถิ่นที่สามารถช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้ปกครอง เช่น แหล่งความรู้เรื่องสุขภาพ วะทางเพศและการสืบพันธุ์ แหล่งความรู้เรื่องสุขภาพแม่และเด็กและการช่วยเหลือต่างๆ ที่มีให้กับครอบครัว
- รณรงค์กับองค์กรเพื่อคนพิการและองค์กรอื่นๆ ในการดำเนินงานบริการและการจัดโปรแกรมกระแสหลักต่างๆ ซึ่งครอบคลุมผู้ปกครองซึ่งเป็นคนพิการและผู้ปกครองของคนพิการ
- พัฒนาและสนับสนุนระบบการแนะนำหรือส่งต่อเพื่อให้นักพิการโดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มผู้หญิงและวัยรุ่นสามารถเข้าถึงบริการและโปรแกรมต่างๆ ได้
- ร่วมกับผู้ให้บริการต่างๆ เผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับเพศและการ เจริญพันธุ์ในรูปแบบที่กลุ่มเป้าหมายเข้าใจได้ผ่านทางเครือข่ายของซีบีอาร์

การทำงานร่วมกับครอบครัวเพื่อส่งเสริมให้คนพิการมีอิสรภาพ

ครอบครัวบางครอบครัวในบางครั้งก็ปกป้องสมาชิกที่มีความพิการมากเกินไปโดยการจำกัดพื้นที่ให้อยู่แต่ภายในบ้าน และห้ามไม่ให้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมสังคมกับผู้อื่น อันเป็นเหตุให้คนพิการเหล่านั้นมีโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือพัฒนาทักษะและความสามารถต่างๆ ในระดับที่จำกัด โปรแกรมซีบีอาร์สามารถร่วมกับครอบครัวเพื่อ

- ให้ข้อมูลและสนับสนุนการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกในครอบครัวที่มีความพิการ พร้อมทั้งสนับสนุนจุดยืนและสถานะของคนพิการในชุมชน
- ช่วยให้ครอบครัวเข้าใจถึงผลกระทบในทางลบที่อาจเกิดจากการปกป้องคนพิการมากเกินไป
- สนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวช่วยให้เกิดการแก้ไขทัศนคติที่เป็นลบภายในชุมชน
- สนับสนุนคนพิการให้สามารถสื่อสารและ สนับสนุนในสิ่งที่ตนเองต้องการหรือจำเป็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การช่วยเหลือเพื่อป้องกันความรุนแรง

ความรุนแรงในทุกรูปแบบถือเป็นประเด็นปัญหาที่ทำนายอย่างยิ่งสำหรับบุคลากรซีบีอาร์ แต่เนื่องจากโปรแกรมซีบีอาร์มีส่วนเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่หลากหลาย (อาทิ บ้าน โรงเรียน ที่ทำงาน ชุมชน) จึงอยู่ในตำแหน่งที่ดีที่จะสร้างเครือข่ายทางสังคมที่แข็งแกร่งและมีกลไกที่พร้อมให้ความช่วยเหลือและปกป้องคนพิการจากความรุนแรง (ดูส่วนประกอบย่อย “ความยุติธรรม”) โปรแกรมซีบีอาร์จึงจะต้องสามารถ

- สร้างศักยภาพให้เจ้าหน้าที่ซีบีอาร์สามารถสังเกตเห็นถึงสัญญาณบอกเหตุและอาการของความรุนแรง โดยเจ้าหน้าที่จะต้องรู้ว่าจะขอรับคำแนะนำด้านกฎหมายที่เหมาะสมหรือขอรับการช่วยเหลือเพื่อคนพิการได้จากแหล่งใด
- ยกระดับความตระหนักภายในชุมชนเกี่ยวกับความรุนแรงและความพิการ ตลอดจนเรื่องมาตรการต่างๆ ที่สามารถใช้เพื่อคุ้มครองคนพิการได้
- สร้างความเชื่อมโยงกับบุคลากรฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (อาทิ ครอบครัว องค์กรเพื่อคนพิการ บุคลากรด้านสาธารณสุข/การศึกษา เจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้นำชุมชน หน่วยงานรัฐในท้องถิ่น) และพูดคุย กับบุคลากรเหล่านี้เกี่ยวกับบทบาทของแต่ละหน่วยงานในการปกป้องคนพิการจากความรุนแรง
- พัฒนาระบบการร่วมกับบุคลากรฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องที่จะสนับสนุนให้ คนพิการสามารถร้องเรียนปัญหาความรุนแรงที่เกิดกับตนได้อย่างมั่นใจ
- ให้ความรู้เกี่ยวกับความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับคนพิการเพื่อให้เขาเหล่านั้นทราบว่าจะสามารถร้องเรียนเรื่องปัญหาความรุนแรงที่เกิดกับตนอย่างมั่นใจได้อย่างไร
- ทำให้เกิดความมั่นใจว่าคนพิการมีโอกาสมีส่วนร่วมใน กิจกรรมต่างๆ ของชุมชนเพื่อยกระดับความภาคภูมิใจในตนเองและสร้างความมั่นใจ ตลอดจนเสริมสร้างเครือข่ายทางสังคมที่จะช่วยปกป้อง พวกเขาจากความรุนแรงต่างๆ
- ให้การช่วยเหลือคนพิการซึ่งเคยผ่านเหตุการณ์ความรุนแรง ด้วยการใช้วิธีสนทนาและช่วยเหลือให้พวกเขาได้เข้าถึงบริการทางการแพทย์ต่างๆ รวมทั้งช่วยคิดหาวิธีแก้ไขปัญหาและการลงมือปฏิบัติ
- ทำให้เกิดความมั่นใจว่านโยบายของโปรแกรมหรือองค์กรจะต้องกล่าวถึงการตรวจสอบว่าเจ้าหน้าที่ซีบีอาร์และอาสาสมัครเคยมีประวัติที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงหรือไม่ อย่างไร

การให้การสนับสนุนผู้ที่มีเครือข่ายทางสังคมจำกัด

คนพิการบางคนอาจไม่มีครอบครัวหรืออาจจะมีแต่ครอบครัวกลับไม่สามารถดูแลสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือคนพิการอย่างที่เขาต้องการได้ คนพิการบางคนอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์แบบอยู่ประจำ บ้านพัก สถานที่ทางศาสนา ที่พักพิงอื่นๆ หรือไม่มีบ้านอยู่อาศัย ในกรณีเช่นนี้โปรแกรมซีบีอาร์ สามารถ

- สร้างความเชื่อมโยงด้วยการแนะนำให้คนพิการติดต่อเครือข่ายรองรับที่เหมาะสมในชุมชน เช่น องค์กรเพื่อคนพิการและกลุ่มพึ่งพาตนเอง
- ทำงานร่วมกับสถานสงเคราะห์คนพิการเพื่อทำให้เกิดความมั่นใจว่าคนพิการยังคงมีความสามารถในการเข้าร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตชุมชน
- สนับสนุนให้คนพิการมีความเป็นอยู่ในลักษณะที่เขาพึงพอใจได้
- สนับสนุนให้คนพิการที่ไม่มีที่อยู่อาศัยมีที่พักที่เหมาะสมซึ่งก็จะเป็นการดีกว่าหากเป็นที่พักที่ตั้งอยู่ในชุมชนนั้นด้วย
- เผ่าสังเกตสาเหตุที่อาจจะทำให้เกิดความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นได้ในที่ที่คนพิการอาศัยอยู่

วัฒนธรรมและศิลปะ

บทนำ

คำว่า “วัฒนธรรม” นั้นมีหลายความหมายด้วยกัน แต่ในส่วนประกอบย่อยวัฒนธรรมและศิลปะนี้ คำว่าวัฒนธรรม หมายถึงวิถีชีวิตของกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งๆ ดังนั้นวัฒนธรรมจึงครอบคลุมหลายสิ่งหลายอย่าง อาทิ เสื้อผ้า อาหาร ภาษา ค่านิยมและความเชื่อ ศาสนา พิธีกรรมและวิธีปฏิบัติต่างๆ ส่วนศิลปะนั้นก็ผูกพันกับวัฒนธรรมด้วยเช่นกันในเชิงของการวาดภาพ ดนตรี การเต้นรำ วรรณกรรม ภาพยนตร์และภาพถ่ายต่างๆ

บางคนมีความเชื่อว่าการนำคนพิการเข้ามามีส่วนร่วมกับงานวัฒนธรรมและศิลปะของชุมชน เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น ดูเหมือนมีความเชื่อเกินไปว่าความคิดสร้างสรรค์ การแสดงออกถึงตัวตนและเรื่องของจิตวิญญาณเป็นเรื่องที่ไม่สำคัญสำหรับคนพิการ เช่นครอบครัวต่างๆ อาจใช้ความพยายามมากเป็นพิเศษในการพาญาติที่มีความพิการไปรับบริการทางการแพทย์ในลักษณะต่างๆ แต่ครอบครัวนั้นอาจไม่คิดว่าเขาจำเป็นต้องพาคนพิการไปร่วมกิจกรรมด้านวัฒนธรรมต่างๆ ในท้องถิ่นของตนเองด้วย

โอกาสในการร่วมในชีวิตด้านวัฒนธรรมต่างๆ ถือเป็นสิทธิมนุษยชน (ดูกรอบข้างใต้) ซึ่งเป็นประโยชน์ ทั้งต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคมในวงกว้าง

กรอบที่ 12
อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ
ข้อ 30: การมีส่วนร่วมในชีวิตด้านวัฒนธรรม การสันทนาการ การพักผ่อนและกีฬา (2)
<ol style="list-style-type: none">1. ประเทศสมาชิกรับประกันสิทธิของคนพิการในการมีส่วนร่วมในชีวิตด้านวัฒนธรรมอย่างเท่าเทียมกับผู้อื่น และจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงในการทำให้คนพิการสามารถเข้าถึง (ก) สื่อวัฒนธรรม ด้านต่างๆ ในรูปแบบที่คนพิการสามารถใช้งานได้ (ข) รายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์ มหรสพและกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมอื่นๆ ในรูปแบบที่คนพิการสามารถใช้งานได้ (ค) สถานที่ที่จัดแสดงหรือมีบริการด้านวัฒนธรรมต่างๆ อาทิ โรงละคร พิพิธภัณฑ์ โรงภาพยนตร์ ห้องสมุดและการท่องเที่ยว2. ประเทศสมาชิกจะใช้วิธีการที่เหมาะสมในการสนับสนุนให้คนพิการสามารถได้รับโอกาสในการใช้ศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์ความสามารถทางด้านศิลปะและสติปัญญาของตน3. ประเทศสมาชิกจะดำเนินการตามขั้นตอนที่เหมาะสมภายใต้กฎหมายระดับนานาชาติเพื่อกำหนดให้กฎหมายคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาจะไม่สร้างขึ้นโดยมีอุปสรรคในเรื่องของความรู้เหตุผลและการแบ่งแยกมาเกี่ยวข้อง4. คนพิการจะต้องได้รับสิทธิพื้นฐานเท่าผู้อื่นและได้รับการยอมรับและสนับสนุนให้คงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมและภาษาของตนซึ่งรวมถึงภาษาสัญลักษณ์ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของคนหูหนวก

กรอบที่ 13 โคลอมเบีย

การใช้ศิลปะเพื่อทำให้การฟื้นฟูเป็นเรื่องเพลิดเพลินสำหรับเด็ก

FANDIC (Friends of Children with Disability for their Integration into the Community) คือมูลนิธิแห่งหนึ่งในเมืองบูคารามังกาของสาธารณรัฐโคลอมเบียซึ่งทำงานเพื่อเด็กพิการ พันธกิจของ FANDIC คือการทำให้เด็กพิการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมได้ผ่านทางซีบีอาร์ หนึ่งในโครงการของมูลนิธินี้คือ กิจกรรมการเต้นของเด็กพิการซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อ

- ให้โอกาสเด็กพิการได้พัฒนาความสามารถทางด้านกายภาพและศิลปะของตน
- สนับสนุนให้เกิดการทำงานเป็นทีมและการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
- ยกระดับความตระหนักถึงเรื่องความพิการในระดับต่างๆ ได้แก่ ระดับบุคคล ชุมชน องค์กรและรัฐบาล

คณิกเต้นคนพิการประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 12 คนอายุตั้งแต่ 5-21 ปีซึ่งมีความทุพพลภาพทางกายและปัญญาบรรดาพี่น้องของเด็กเหล่านี้ก็ได้รับการชักชวนให้เข้าร่วม กิจกรรมด้วยเพื่อให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นครอบครัวเดียวกัน โดยทางมูลนิธิมีการจ้างนักเต้นมืออาชีพให้มาสอนเด็กๆ สัปดาห์ละหนึ่งครั้งและในช่วงสัปดาห์ระหว่างนั้นอาสาสมัครก็จะทำหน้าที่ฝึกซ้อมร่วมกับเด็กๆ ซึ่งเริ่มจากการเรียนรู้ท่าเต้นง่ายๆ แล้วจึงเพิ่มระดับความยากขึ้นเรื่อยๆ นอกจากการเต้นแล้วเด็ก ยังได้ฝึกการยืดตัวและออกกำลังกายเพื่อความแข็งแรงตลอดจนเข้าร่วมในกิจกรรมทางสังคมอื่นๆ ด้วย เด็กทุกคนได้รับความรักและการสนับสนุน อย่างกระตือรือร้นด้วยการแรงเสริมทางบวก กระทั่งเกิดความมั่นใจในความสามารถของตนเอง

FANDIC พบว่าการกิจกรรมการเต้นนี้เป็นกลยุทธ์ที่ดีมากเนื่องจาก

- ทำให้การฟื้นฟูหรือบำบัดอาการเป็นกิจกรรมที่น่าสนุกสำหรับเด็กพิการ
- ทำให้เด็กพิการได้พัฒนาความสามารถในด้านอื่นๆ มากยิ่งขึ้น
- สร้างโอกาสในการสื่อสารและโอกาสในการได้รับการขัดเกลาทางสังคม
- ปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างเด็กพิการ สมาชิกในครอบครัวและ บุคคลอื่นๆ
- ทำลายเจตคติเชิงลบที่เป็นเหมือนอุปสรรคขวางกั้นการพัฒนา

เป้าหมาย

คนพิการสามารถมีความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมในวิถี เศรษฐกิจวัฒนธรรมและศิลปะของครอบครัวและชุมชนของตนเอง

บทบาทของซีบีอาร์

โปรแกรมซีบีอาร์จะร่วมงานกับบุคลากรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนให้คนพิการสามารถมีส่วนร่วมและมีความสุขในการเข้าร่วมกิจกรรมด้านวัฒนธรรมและศิลปะต่างๆ ได้

ผลลัพธ์ที่ต้องการ

- การถูกประณามและการถูกแบ่งแยกอันเนื่องมาจากความพิการจะต้องถูกนำออกไปจากกิจกรรมด้านวัฒนธรรมและศิลปะ
- คนพิการและสมาชิกในครอบครัวสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวัฒนธรรมและศิลปะได้
- องค์กรและกลุ่มงานกระแสหลักสนับสนุนการให้คนพิการเข้ามามีส่วนร่วมในโปรแกรมและกิจกรรมด้านวัฒนธรรมและศิลปะ
- คนพิการสามารถเข้าถึงสื่อและสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวัฒนธรรมและศิลปะกระแสหลักได้
- ผู้นำด้านจิตวิญญาณและศาสนาตลอดจนกลุ่มที่เกี่ยวข้องต่างๆ ให้คนพิการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางความเชื่อหรือศาสนาของตน

มโนทัศน์หลัก

ลักษณะของการเข้าร่วม

คนพิการสามารถเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตด้านวัฒนธรรมและศิลปะของครอบครัวและชุมชนได้หลายลักษณะด้วยกัน กล่าวคือ คนพิการสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวัฒนธรรมและศิลปะในเชิง “รุก” คือ มีบทบาท ในฐานะเป็นผู้ผลิต ผู้กำกับ ผู้เขียนและผู้แสดง หรือมีส่วนร่วมกิจกรรมในเชิง “รับ” คือ เป็นผู้ชมละคร ภาพยนตร์ หรือเป็นผู้สวมใส่ชุดพื้นเมือง เป็นต้น

ประโยชน์ของการเข้าร่วม

การเข้าร่วมในกิจกรรมด้านวัฒนธรรมและศิลปะไม่เพียงแต่ทำให้เกิดความเพลิดเพลินใจ เท่านั้นแต่ยังทำให้คนพิการรู้จักตัวตนของตนเองอีกด้วย กระบวนการเข้าร่วมนี้ทำให้บุคคลมีศักยภาพมากขึ้น เพราะช่วยให้บุคคลค้นพบ “เสียง” ของตนเองที่ผู้อื่นควรจะได้ยิน นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ ในด้านสุขภาพเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย สำหรับคนพิการบางคนแล้วกิจกรรมด้านวัฒนธรรมและศิลปะอาจเป็นหนทางเดียวที่เขาสามารถแสดงความเป็นตัวเองของตัวเองออกมาได้อย่างเต็มที่ตามวิธีของตนเอง ซึ่งเป็นการแสดงในระดับที่เทียบเท่ากับผู้อื่น

การจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมและศิลปะในชุมชนมีส่วนช่วยทำให้ความเป็นอยู่ของสมาชิกดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เพราะกิจกรรมในลักษณะนี้จะช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ภายในชุมชนเติบโตและแข็งแกร่งมากขึ้น ชุมชนมีศักยภาพ

มากขึ้น มีการพัฒนาและเสริมสร้างตนเองขึ้นใหม่ ทั้งนี้ การที่มีคนพิการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวัฒนธรรม และศิลปะของชุมชนจะเป็นตัวบ่งชี้ที่ดีว่าสมาชิกในชุมชนนั้นเริ่มมีเจตคติเชิงบวกต่อความพิการ

วัฒนธรรมและศิลปะในฐานะเครื่องมือส่งเสริมให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสังคม

แนวคิดดั้งเดิมนั้นศิลปะได้รับการยอมรับว่าวิธีการที่ไม่รุนแรงซึ่งผู้คนสามารถใช้เพื่อแสดงความโต้แย้งหรือตั้งคำถาม ต่อการปฏิบัติที่เป็นการกดขี่หรือแบ่งแยก ศิลปะ จึงมักเป็นหนึ่งในเพียงไม่กี่ช่องทางที่คนที่อยู่ขอบนอกของสังคม สามารถแสดงออกและชี้ให้เห็นถึงเรื่องราวซึ่งเป็นประเด็นละเอียดอ่อนหรือต้องห้ามในสังคม ส่วนใหญ่คนพิการมักใช้ ศิลปะเพื่อโต้แย้งภาพของความพิการที่ถูกนำเสนอในสื่อกระแสหลัก ดังนั้นศิลปะจึงเป็น เครื่องมือให้คนพิการแสดง ภาพในการมองโลกของตนเอง

<p>กรอบที่ 7 บังกลาเทศ</p> <p>มองเห็นในความมืด (7)</p> <p>นิทรรศการศิลปะเรื่อง “<i>Seeing in the Dark</i>” จัด ณ Dhruvad Gallery เมืองดาก้า สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ เมื่อเดือนธันวาคม ค.ศ. 2003 เป็นนิทรรศการที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี โดยจัดขึ้นจากความร่วมมือระหว่าง Social Assistance and Rehabilitation for the Physically Vulnerable (SARPV) และ HealthlinkWorldwide ในฐานะโปรเจกต์สื่อสารเพื่อการรณรงค์โครงการหนึ่ง กลุ่มผู้สร้างสรรค์สื่อประกอบนิทรรศการประกอบด้วยบุคคลที่มี ปัญหาในการมองเห็น 25 คน คนพิการที่มีความทุพพลภาพทางร่างกาย ในลักษณะอื่นๆ 5 คนและศิลปินระดับ นานาชาติอีกคนหนึ่ง นิทรรศการ <i>Seeing in the Dark</i> ไม่ได้เป็นเพียงแค่นิทรรศการศิลปะ ทั่วไป แต่เป็นการจำลอง อุปสรรคหรือสิ่งที่ขวางกั้นคนพิการในการใช้ชีวิตประจำวันของแต่ละคน โดยแกลเลอรีแห่งนี้ได้ถูกแปลงให้อยู่ใน สภาพมืดสนิท มีแต่เสียงของความเป็นไปในเมืองดาก้าให้ได้ยินและมีสิ่งของต่างๆ ให้ ผู้เข้าชมสัมผัสทั้งรถลาก สวน พุดบาทและร้านรวงต่างๆ ผู้เข้าชมจะมีคนนำทางเป็นคนตาบอดพาเดินไปรอบๆ หลังจากที่สัมผัสสัมผัสบรรยากาศ นั้นแล้วผู้เข้าชมจะได้เขียนบอกเล่าความรู้สึกจากการชมนิทรรศการบนกำแพง ผลลัพธ์ที่ได้จากนิทรรศการครั้งนี้คือ ผู้เข้าชมมีความตระหนักถึงเรื่องความพิการมากขึ้น เกิดความร่วมมือระหว่างผู้สร้างผลงานและผู้เข้าชมงาน ซึ่งก็ได้ นำไปสู่ความคิดริเริ่มของธนาคารกลางแห่งสาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศที่จะพิจารณาเรื่องธนบัตรซึ่งมีใช้อยู่เสีย ใหม่นี้เนื่องจากธนบัตรทุกราคาของบังกลาเทศมีขนาดเท่ากันทำให้คนตาบอดแยกแยะลำบาก</p>

ศิลปะของคนพิการ

คนพิการในหลายประเทศได้เลือกใช้ศิลปะเพื่อเป็นเครื่องมือในการเพิ่มพูนความภาคภูมิใจในตนเอง ยกกระดับความ ตระหนักถึงอุปสรรคที่เป็นปัญหาสำหรับคนพิการ สร้างความสามัคคีภายในชุมชนของตนและรณรงค์เรื่องความพิการ ผ่านทางละคร นาฏศิลป์วรรณกรรมและทัศนศิลป์ ทั้งยังมีเพลงที่ร้องด้วยภาษามือ การเดินร่ำในรถเข็นและการแสดง ในรูปแบบใหม่อื่นๆ ที่เกิดขึ้นโดยความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลและกลุ่มคนในชุมชนต่างๆ ทั่วโลกเข้ามาเสริมด้วย

นอกจากนี้ บุคคลที่มีปัญหาเรื่องสุขภาพจิตก็สามารถใช้กิจกรรมการเขียน การแสดงและทัศนศิลป์เป็นเครื่องมือในการ สื่อถึงความรู้สึกและถ่ายทอดประสบการณ์ของตนเองให้ผู้อื่นได้รับทราบได้

บุคคลตัวอย่าง

ศิลปินที่มีความพิการจำนวนมากประสบความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับในระดับชาติและระดับนานาชาติ จนเป็นเหตุให้เกิดการยกระดับความตระหนักในเรื่องของความพิการ และ ศิลปินเหล่านี้กลายมาเป็นบุคคลตัวอย่างสำหรับผู้อื่นด้วย นอกจากนี้ยังมีศิลปินอื่นอีกจำนวนมากที่ใช้ความสามารถและกำลังที่ตนเองมีในการสนับสนุนการพัฒนาชุมชนที่ครอบคลุมถึงคนพิการด้วยเช่นกัน

กรอบที่ 15
ผู้นำสารสันติภาพช่วยให้ความตระหนักเกี่ยวกับความพิการขยายตัวออกไป
เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม ค.ศ. 2009 (วันคนพิการสากล) สหประชาชาติได้แต่งตั้งสตีวี วอนเตอร์ นักร้องและนักแต่งเพลงผู้มีชื่อเสียงให้เป็นผู้นำสารสันติภาพแห่งสหประชาชาติโดยเน้นเรื่องคนพิการเป็นสำคัญ ผู้นำสารสันติภาพคือบุคคลที่มีความสามารถเป็นที่ยอมรับในวงกว้างในสาขาศิลปะ วิชาการ วรรณกรรม กีฬาและความบันเทิง มีหน้าที่หลักในการช่วยสร้างความตระหนักถึงอุดมคติและกิจกรรมของสหประชาชาติการปรากฏกายในที่สาธารณะและการสร้างความคุ้นเคยกับคนในแวดวงสื่อและองค์กรเพื่อมนุษยธรรมต่างๆ ของผู้นำสารสันติภาพย่อมช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในหมู่สาธารณชนว่าองค์กรสหประชาชาติ มีบทบาทในการช่วยยกระดับคุณภาพของชีวิตของผู้คนทั่วโลกได้อย่างไร (8)

กิจกรรมแนะนำ

ส่งเสริมการใช้วัฒนธรรมและศิลปะเพื่อนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงในสังคม

การสนับสนุนและการณรงค์เพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับเรื่องความพิการมักจะมีประสิทธิภาพมากกว่าหาก มีการใช้สื่อทางวัฒนธรรมและศิลปะของท้องถิ่น ดังนั้นโปรแกรมซีบีอาร์จึงควรใช้สื่อ เชิงศิลปวัฒนธรรมเหล่านี้เพื่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางสังคมเพื่อคนพิการโดยโปรแกรมซีบีอาร์สามารถ

- ร่วมมือกับศิลปินเพื่อจัดกิจกรรมการแสดงละคร ศิลปะและดนตรีเพื่อช่วย ลดบรรยากาศของการถูกประณามหรือการแบ่งแยกใดๆ ที่มีต่อความพิการของสมาชิกในชุมชน
- พิจารณาการใช้การแสดงตลก การ์ตูนและศิลปะซึ่งเป็นที่นิยมอื่นๆ เพื่อเป็นกล่าวถึงเรื่องต้องห้ามในลักษณะที่อ่อนโยนและไม่คุกคามจนเกินไป
- สนับสนุนการนำเสนอภาพของคนพิการและความพิการในแง่บวกผ่านทางสื่อด้านวัฒนธรรมและศิลปะต่างๆ อาทิ ภาพยนตร์และการแสดงละครเวที เป็นต้น

<p>กรอบที่ 16 มาลี</p> <p>จัดงบประมาณฝึกอบรมเรื่องวัฒนธรรม</p> <p>อมาโตและมาเรียมเป็นนักดนตรีกระแสหลักจากสาธารณรัฐมาลีซึ่งเป็นที่รู้จัก เพราะมีชื่อเสียงในระดับนานาชาติ ทั้งสองคนใช้ความสามารถที่ตนมีในการนำเสนอ ประเด็นเรื่องความพิการและพยายามความคิดเดิมซึ่งบุคคลทั่วไปมีต่อคนพิการอมาโตและมาเรียมได้ให้การสนับสนุนด้านการเงินกับโปรแกรมฝึกอบรมด้านวัฒนธรรมสำหรับเยาวชนคนพิการเพื่อให้เขาเหล่านั้นมีโอกาสได้พัฒนาทักษะและความสามารถพิเศษต่างๆ เพื่อทำตามฝันและแรงบันดาลใจของตนเอง</p>
--

การสนับสนุนให้ครอบครัวมีส่วนร่วม

เป็นเรื่องที่ควรตระหนักว่าครอบครัวของคนพิการจำนวนมากอาจเสียความมั่นใจที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมหรือเข้าไปในสถานที่ที่มีการจัดกิจกรรมลักษณะดังกล่าวเนื่องจากกลัวจะว่าตนเองจะถูกประณามหรือกีดกันแบ่งแยก พวกเขาอาจรู้สึกอับอายหรือไม่ได้รับการต้อนรับตามงานทางสังคมต่างๆ เช่น งาน แต่งงาน หรือในพิธีกรรมทางศาสนา ร้านอาหารและโรงภาพยนตร์ ดังนั้นโปรแกรมซีบีอาร์จึงต้องร่วมมือกับครอบครัวและให้การสนับสนุนโดย

- รับฟังสมาชิกในครอบครัวและสนับสนุนให้เขาเหล่านั้นแสดงออกความคิดออกมาจดจำและทำทนายต่อความกลัวที่เกิดขึ้นของตนเอง
- แนะนำให้ครอบครัวได้รู้จักกับผู้อื่นที่มีประสบการณ์หรือความกังวลคล้าย คลึงกัน
- อำนวยความสะดวกในการติดต่อบงค์กรเพื่อคนพิการในท้องถิ่นเพื่อช่วยพิจารณาว่าทางครอบครัวมี มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนไปในทางใดหรือไม่และเพิ่มความมั่นใจความคาดหวังและแรงบันดาลใจให้แก่ครอบครัวของคนพิการ

ส่งเสริมให้คนพิการเข้ามามีส่วนร่วม

โปรแกรมซีบีอาร์สามารถส่งเสริมให้คนพิการมีส่วนร่วมโดย

- แนะนำให้คนพิการให้รู้จักกับกลุ่มหรือองค์กรเพื่อคนพิการซึ่งอาจทำให้พวกเขาได้พบกับผู้ที่มีความสนใจในวัฒนธรรมและศิลปะในรูปแบบที่คล้ายกัน และทำให้คนพิการเกิดความมั่นใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมประเภทต่างๆ
- ค้นหาศิลปินพิการซึ่งสร้างชื่อเสียงได้จากงานศิลปะของตนแล้วชักชวนให้มาร่วมพัฒนาและจัดทำกิจกรรมของโปรแกรมหากทำได้
- ร่วมกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาโครงการศิลปะสำหรับคนพิการโดยเฉพาะ
- สนับสนุนและประชาสัมพันธ์คนพิการซึ่งมีความสามารถในการพัฒนาศิลปะรูปแบบใหม่ๆ อาทิ การแสดงละครใบ้หรือศิลปะรูปแบบอื่นๆ ซึ่งสามารถปรับให้เข้าถึงผู้ชมในวงกว้างยิ่งขึ้น
- สนับสนุนและประชาสัมพันธ์การใช้การเต้นรำ ละครและดนตรีเป็นวิธีการบำบัดแบบเสริมสำหรับคนพิการ

การทำงานร่วมกับองค์กรและกลุ่มงานกระแสหลัก

โปรแกรมซีบีอาร์มีบทบาทสำคัญในการร่วมมือ การทำงานกับองค์กรและกลุ่มงานกระแสหลักเพื่อพัฒนาทักษะและความมั่นใจให้กับคนพิการในการมีส่วนร่วมในโปรแกรมและกิจกรรมด้านวัฒนธรรมและศิลปะ โดยโปรแกรมซีบีอาร์สามารถ

- ร่วมมือกับบุคลากรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการปรับเปลี่ยนสิ่งต่างๆ สำหรับคนพิการอย่างมีเหตุผล เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้ อาทิ การปรับปรุงตึกเพื่อให้คนพิการ เดินทางเข้าไปได้ (เช่น ศาลาประจำชุมชน สถานที่ทางศาสนา โรงภาพยนตร์ สถานที่ท่องเที่ยว) หรือจัดทำข้อมูลและเอกสารประชาสัมพันธ์ในรูปแบบที่คนพิการสามารถเข้าถึงได้
- เป็นพันธมิตรกับกลุ่มงานเพื่อสตรีเพื่อทำให้ผู้หญิงพิการเข้ามามีส่วนร่วมในโปรแกรมด้านวัฒนธรรมกระแสหลัก
- สนับสนุนให้มีการเรียนการสอนวิชาศิลปะศึกษาตั้งแต่ปฐมวัยและในสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเพื่อให้เด็กพิการมีโอกาสในการชื่นชมและมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวัฒนธรรมและศิลปะตั้งแต่อายุน้อย
- สนับสนุนคนพิการและองค์กรเพื่อคนพิการในการพัฒนาและดำเนินการฝึกอบรมที่หลากหลายร่วมกับเจ้าหน้าที่จากโปรแกรมวัฒนธรรมและศิลปะต่างๆ เพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับความพิการและการมีส่วนร่วม
- สนับสนุนการฝึกงานและการเข้าไปทำงานในโปรแกรมวัฒนธรรมและศิลปะเพื่อให้มีคนพิการจำนวนหนึ่งที่มีส่วนร่วมในการจัดการและบริหารโปรแกรมเหล่านี้้อยู่ตลอดเวลา

กรอบที่ 17 ปาเลสไตน์

สนับสนุนการเข้าร่วมในโปรแกรมวัฒนธรรมกระแสหลัก

แนวคิดริเริ่มเล็กๆ แนวคิดหนึ่งของโปรแกรมซีบีอาร์ที่รัฐปาเลสไตน์ในปี ค.ศ. 2000 มีจุดมุ่งหมายในการนำเด็กพิการไปร่วมกิจกรรมค่ายฤดูร้อน แนวคิดริเริ่มนี้ประสบความสำเร็จมากจนปัจจุบันค่ายฤดูร้อนทั้งหมดต้องมีเด็กพิการเข้าร่วมกิจกรรมด้วย และนอกจากนี้ผู้นำเยาวชนที่ค่ายเหล่านี้ก็ ก็จะนำเด็กพิการไปร่วมในโปรแกรมกระแสหลักอื่นๆ ตลอดทั้งปีอีกด้วย เช่นการแสดงละครจากนิทานเรื่องซินเดอเรลล่าที่เด็กๆ ชื่นชอบชุดหนึ่ง จะมีการคัดเลือกเด็กหญิงที่เป็นคนพิการไปแสดงบทบาท กิจกรรมเช่นนี้นอกจากจะเป็นการปรับเปลี่ยนความคิดเดิมที่มีต่อความพิการแล้วยังช่วยยกระดับความตระหนักเกี่ยวกับความพิการในชุมชนและ แบบอย่างที่ดีให้แก่คนพิการที่เป็นเยาวชนคนอื่นๆ ด้วย

ร่วมงานกับผู้นำด้านจิตวิญญาณและศาสนาและกลุ่มงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้นำด้านจิตวิญญาณและศาสนามีพลังในการรณรงค์ให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นอย่างสูง อย่างไรก็ตามก็ดีผู้นำเหล่านี้ก็อาจทำให้เกิดทัศนคติที่เป็นแง่ลบด้วยเช่นกัน ดังนั้นจึงถือเป็นเรื่องสำคัญที่โปรแกรมซีบีอาร์จะร่วมมือกับผู้นำศาสนาและศาสนิกชนของทุกศาสนาในชุมชนเพื่อ สนับสนุนให้คนพิการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของพวกเขา ทั้งนี้โปรแกรมซีบีอาร์สามารถ

- ทำให้ผู้นำทางศาสนามีความไวต่อความรู้สึกในเรื่องของความพิการและความสำคัญของการนำคนพิการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนาและจิตวิญญาณ
- สนับสนุนให้ผู้นำทางศาสนาตัดค้านการกระทำใดๆ ที่เป็นการแบ่งแยกหรือเป็นภัยต่อคนพิการและครอบครัวของคนพิการในชุมชน
- ทำให้เกิดความแน่ใจว่าคนพิการสามารถเข้าถึงการให้ความช่วยเหลือในระดับบุคคลซึ่งจะทำให้เขาสามารถเข้าร่วมในกิจกรรมด้านศาสนา/จิตวิญญาณได้
- ให้คำแนะนำและความช่วยเหลือแก่ผู้นำทางศาสนาในการเผยแพร่ข้อมูล เช่น การแปลบทสวด เพลง เพลงสวดและบทเทศน์เป็นภาษาที่คนพิการสามารถอ่านได้ และจัดทำคัมภีร์ต่างๆ เป็นตัวหนังสือขนาดใหญ่ เป็นเสียงอ่านหรือเป็นอักษรเบรลล์
- ร่วมงานกับผู้นำทางศาสนาในการทำให้สถานที่ทางศาสนาสามารถเข้าถึงได้โดยคนพิการและมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมหรือการปฏิบัติทางศาสนาเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าร่วมได้

สันตนาการ การพักผ่อนและกีฬา

บทนำ

สันตนาการ การพักผ่อนและกีฬามีบทบาทสำคัญสำหรับชุมชนเช่นเดียวกับวัฒนธรรมและศิลปะ ทั้งนี้เนื่องจากสันตนาการ การพักผ่อนและกีฬา เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ในการสร้าง สุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล ทั้งสามสิ่งนี้ทำให้บุคคลมีศักยภาพเพิ่มมากขึ้นและมีส่วนช่วยให้สมาชิกในชุมชนมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากขึ้นด้วย กิจกรรมสันตนาการ การพักผ่อนและกีฬาเป็นกิจกรรมที่สามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองเพียงลำพัง ปฏิบัติเป็นกลุ่มเล็กหรือแม้แต่เป็นกิจกรรมของทุกคนในชุมชนด้วยเหตุนี้สันตนาการ การพักผ่อนและกีฬา จึงเป็นกิจกรรมสำหรับคนทุกวัยและทุกระดับความสามารถ และประเภทของสันตนาการ การพักผ่อนและกีฬานั้นมีแตกต่างกันไปตามบริบท ของแต่ละท้องถิ่นและมักจะสะท้อนให้เห็นถึงระบบทางสังคมและคุณค่าในเชิงวัฒนธรรมของชุมชนนั้นๆ ด้วย

การเข้าร่วมในกิจกรรมสันตนาการ การพักผ่อนและกีฬาอาจ ถือเป็นเพียงหนึ่งในไม่กี่โอกาสที่คนพิการจะสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมกับวิถีชีวิตในชุมชนนอกเหนือจากครอบครัวของตนเอง สิทธิของคนพิการในการเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้มีอธิบายไว้ในกรอบข้างใต้แล้ว คนพิการย่อมมีสิทธิเลือกที่จะมีส่วนร่วมโดยอิสระเช่นเดียวกับกิจกรรมด้านวัฒนธรรมและศิลปะ ทั้งใน เชิงรุก คือ เป็นผู้จัดหรือเข้าร่วมกิจกรรมเอง (เช่น เป็นสมาชิกทีมบาสเกตบอล) หรือใน เชิงรับ คือ เป็นผู้ชมกิจกรรมกรรมต่างๆ (เช่น เป็นผู้ชมการแข่งขันฟุตบอล) เป็นต้น

<p>กรอบที่ 18</p> <p>อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ</p> <p>ข้อ 30 วรรค 5: การมีส่วนร่วมในวิถีชีวิตด้านวัฒนธรรม การสันตนาการ การพักผ่อนและกีฬา (2)</p> <p>เพื่อให้คนพิการสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมสันตนาการ การพักผ่อนและกีฬาได้อย่างต่อเนื่อง ประเทศสมาชิกของอนุสัญญาควรจะใช้มาตรการที่เหมาะสมเพื่อ ก) สนับสนุนให้คนพิการเข้าร่วมในกิจกรรมกีฬาประเภทต่างๆ ทุกระดับเท่าที่สามารถทำได้ ข) ให้โอกาสคนพิการในการพัฒนาและเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาและสันตนาการเป็นการเฉพาะค) ทำให้คนพิการสามารถ ที่จะเดินทางเข้าไปในสถานที่จัดกิจกรรมกีฬา สันตนาการและการท่องเที่ยวได้ ง) ทำให้เด็กพิการมีโอกาสในการเข้าถึงกิจกรรมการเล่น สันตนาการ การพักผ่อนและกีฬาเท่าเทียมกับเด็กอื่นๆ และ จ) ทำให้คนพิการสามารถเข้าถึงบริการขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับสันตนาการ การท่องเที่ยว การพักผ่อนและการกีฬา</p>

กรอบที่ 19 โมร็อกโก

การใช้กีฬาเพื่อเป็นเครื่องมือให้คนพิการมีส่วนร่วมทางสังคมและมีพัฒนาการส่วนบุคคล (9)

โครงการ Sport as a Tool for Social Inclusion and Personal Development ถือกำเนิดขึ้นโดยความคิดริเริ่มของ Handicap International ในราชอาณาจักรโมร็อกโก เมื่อปี ค.ศ.2007 ก่อนหน้านี้ได้มีการสำรวจ (ในปี ค.ศ.2004) โดย Handicap International ซึ่งประเมินว่าชาวโมร็อกโกจำนวนกว่า 1.5 ล้านคนเป็นคนพิการ ดังนั้นวัตถุประสงค์ของโปรแกรมนี้ก็คือการเพิ่มโอกาสให้คนพิการสามารถเข้าร่วมในกิจกรรมกีฬาต่างๆ และแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำหรือความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงบริการด้านการบำบัด การดูแลสุขภาพและการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

โปรแกรมนี้น่าสนใจประเด็นสำคัญสามด้านด้วยกัน ได้แก่

1. การสร้างศักยภาพและการสร้างเครือข่ายระหว่างสถาบันต่างๆ ใน ราชอาณาจักรโมร็อกโก เจ้าหน้าที่ของโปรแกรมนี้นี้มีการร่วมงานอย่างใกล้ชิดกับ Royal Moroccan Sports Federation (องค์กรที่มีความเชี่ยวชาญด้านกรีกกีฬาแต่ไม่เชี่ยวชาญในเรื่องความพิการ) และองค์กรเพื่อคนพิการใน ราชอาณาจักรโมร็อกโกอีกราว 600 แห่งซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านสุขภาพและการศึกษาของคนพิการเพื่อช่วยพัฒนาความร่วมมือในเชิงกลยุทธ์ระดับชาติและระดับนานาชาติให้กับองค์กรเหล่านี้ นอกจากนี้ยังมีการ ให้การสนับสนุนแก่โครงการขนาดเล็กและชมรมกีฬาต่างๆ ที่มีขึ้นสำหรับคนพิการทั้งในรูปของการฝึกอบรมและการสอนทักษะการบริหารต่างๆ การพัฒนาโครงการ การเขียนข้อเสนอและการระดมทุน
2. การมอบอุปกรณ์กีฬานวัตกรรมพิเศษสำหรับคนพิการ เช่น รถเข็น เสื้อผ้าที่เหมาะสมและอุปกรณ์ดัดแปลงอื่นๆ เช่น ลูกบอลที่มีเสียงสำหรับคนตาบอด
3. การจัดกิจกรรมกีฬาที่คนพิการสามารถมีส่วนร่วมด้วยได้ อาทิ การแข่งขันวิ่ง Race for All ในโอกาสวันคนพิการสากลซึ่งมีทั้งนักวิ่งปกติและนักวิ่งพิการเข้าร่วมราว 2,000 คน และการแข่งขันฟุตบอลของนักฟุตบอลพิการซึ่งอุปถัมภ์โดยกษัตริย์แห่งโมร็อกโกซึ่งได้มีการถ่ายทอดสดการแข่งขันรอบชิงชนะเลิศทางสถานีโทรทัศน์ของชาติโดยมีผู้ชมราว 20,000 คนทั่วประเทศ

โปรแกรมนี้น่าสามารถยังผลหลายประการดังต่อไปนี้

- สามารถเข้าถึงคนพิการจำนวนกว่า 1,500 คนผ่านทางชมรมกีฬาและกิจกรรมกีฬาทั่วไป
- คนพิการสามารถเข้าถึงบริการในระดับที่มีคุณภาพ เช่น ได้ใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่เหมาะสม และมีบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมมาเป็นอย่างดีที่สามารถให้คำแนะนำแก่คนพิการได้
- คนพิการสามารถเข้าถึงโอกาสในการพบและมีปฏิสัมพันธ์กับ บุคคลในทุกระดับความสามารถ

เป้าหมาย

คนพิการสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมสันทนาการ การพักผ่อนและกีฬาได้อย่างเท่าเทียมกับผู้อื่น โดยเข้าร่วมทั้งในฐานะที่เป็นผู้ทำหรือชมกิจกรรม

บทบาทของซีบีอาร์

บทบาทของโปรแกรมซีบีอาร์คือการส่งเสริมให้คนพิการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสันทนาการ การพักผ่อนและกีฬามากขึ้น และให้การสนับสนุนแก่องค์กรและโปรแกรมกระแสหลักเพื่อเพิ่มความสามารถขององค์กรเหล่านี้ในการจัดกิจกรรมสันทนาการ การพักผ่อนและกีฬาที่เอื้ออำนวยต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของคนพิการมากยิ่งขึ้น

ผลลัพธ์ที่ต้องการ

- คนพิการได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมสันทนาการ การพักผ่อนและกีฬาที่จัดให้มีขึ้นในท้องถิ่น
- หน่วยงานและสมาคมระดับท้องถิ่นทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติจะต้องจัดให้คนพิการเข้าไปมีส่วนร่วมในโปรแกรมกิจกรรมสันทนาการ การพักผ่อนและกีฬาของหน่วยงานหรือองค์กร
- ครัวครัว ครูและสมาชิกในชุมชนเล็งเห็นถึงความสำคัญและสนับสนุน ให้คนพิการได้รับสิทธิและใช้ความสามารถของตนในการเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมสันทนาการ การพักผ่อนและกีฬา
- คนพิการและบุคคลปกติทำกิจกรรมสันทนาการ การพักผ่อนและกีฬาร่วมกัน
- คนพิการสามารถที่จะเดินทางเข้าไปในสถานที่ที่จัดกิจกรรมสันทนาการ การพักผ่อนและกีฬาได้
- อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมสันทนาการ การพักผ่อนและกีฬาได้ ต้องได้รับการดัดแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของคนพิการในกรณีที่สำคัญ
- มีการพัฒนาโปรแกรมและกิจกรรมสันทนาการ การพักผ่อนและกีฬาเพื่อคนพิการโดยเฉพาะถ้าจำเป็น

มโนทัศน์หลัก

นิยาม

ในส่วนประกอบย่อยกิจกรรมสันทนาการ การพักผ่อนและกีฬานี้

สันทนาการหมายถึงกิจกรรมใดๆ ที่คนเราเลือกทำเพื่อให้ร่างกายและจิตใจได้รับการกระตุ้นให้เกิดความสดใสรหรือสดชื่นอยู่เสมอ กิจกรรมดังกล่าวเป็น การใช้เวลาว่างให้มีความน่าสนใจและเพลิดเพลินยิ่งขึ้น ตัวอย่างกิจกรรมสันทนาการ เช่นการเดิน การว่ายน้ำ การนั่งสมาธิ การอ่านหนังสือ การเล่นเกมและการเต้นรำ

การพักผ่อนหมายถึงการกระทำใดๆ ใน เวลาที่บุคคลว่างจากการปฏิบัติภารกิจประจำวัน (เช่น งาน ในที่ทำงานหรืองานที่บ้าน) ซึ่ง เป็นการกระทำเพื่อการพักผ่อน ทำให้เกิดความผ่อนคลายและมีความสุขกับชีวิต โดยในช่วงเวลาของการพักผ่อนนี้เองที่คนเราเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมสันทนาการและกีฬาต่างๆ

กีฬาหมายถึงกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการร่างกาย เช่น ฟุตบอล รักบี้ บาสเกตบอลและกีฬาที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวของร่างกายอื่นๆ

กิจกรรมสันทนาการ การพักผ่อนและกีฬาในชุมชน

ในประเทศที่มีรายได้ต่ำหลายประเทศซึ่งประชากรจะต้องปฏิบัติงานทุกวันเพื่อให้มีชีวิตอยู่รอดได้นั้นประเด็นเรื่องเวลาสำหรับพักผ่อนอาจไม่ใช่เรื่องที่ประชากรเข้าใจหรือให้ความสำคัญมากนักยิ่งไปกว่านั้น กิจกรรมสันทนาการของประชากรในประเทศที่มีรายได้สูงบางประเทศเช่นการตกปลาและการทำงานหัตถกรรมก็ กลั้บกลายเป็นวิธีการหาเลี้ยงชีพของคนในประเทศที่มีรายได้ต่ำเสียด้วยซ้ำ

ประเภทของกิจกรรมสันทนาการและกีฬาที่สมาชิกในชุมชนสามารถเข้าร่วมได้โดยส่วนมากจะถูกกำหนดด้วยอายุ เพศและบริบทของท้องถิ่น (อาทิ สังคมเมือง สังคมชนบท) ตลอดจนสถานะทางเศรษฐกิจสังคม ยกตัวอย่างเช่นเด็กในชุมชนที่ยากจนอาจเล่นเกมที่ใช้วัสดุจากธรรมชาติเช่นไม้และก้อนหินหรืออาจเป็นสิ่งของที่ ถูกทิ้งแล้วอย่างเช่นยางรถยนต์และเชือก สำหรับเวลาพักผ่อนนั้นก็มักใช้ไปกับกิจกรรมในเชิงวัฒนธรรม อาทิ การเต้นรำแบบพื้นบ้าน การเล่นนิทาน กิจกรรมทางศาสนาหรือการแสดงโดยคณะนักแสดงจากภายนอก

ชุมชนชนบทที่ยากจนจำนวนมากไม่มีสถานที่ให้ผู้คนไปใช้เวลาพักผ่อนอย่างเป็นทางการเช่นศูนย์ชุมชนหรือสนามกีฬา ดังนั้น จึงเป็นเรื่องปกติที่จะเห็นสมาชิกในชุมชนไปรวมตัวกันอยู่ตามสถานที่ทางศาสนา ร้านกาแฟและที่สาธารณะอื่นๆ

ชุมชนในประเทศที่มีรายได้ต่ำมักมีเรื่องอื่นที่สำคัญกว่า การจัดกิจกรรมด้านสันทนาการหรือบันเทิงอีกทั้งงบประมาณก็มีอยู่อย่างจำกัดดังนั้นการจัดให้มีกิจกรรม/โปรแกรมสันทนาการและกีฬาอย่างเป็นทางการจึงมักขึ้นอยู่กับผู้บริจาคเป็นหลัก เราจึงควรมีการบริหารงบประมาณจากภายนอกอย่างเหมาะสมเพื่อให้โปรแกรม หรือกิจกรรมที่จัดขึ้นมีความเหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

ประโยชน์ของการเข้าร่วม

การเข้าร่วมในกิจกรรมสันทนาการและกีฬามีประโยชน์หลายประการทั้ง ต่อบุคคลและชุมชน ได้แก่

- **การส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค** กิจกรรมสันทนาการและกีฬาเป็นวิธีการเสริมสร้างสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีที่สนุกสนานและมีประสิทธิภาพ กิจกรรมเหล่านี้ช่วยคลายเครียด เพิ่ม สมรรถภาพทางกาย ปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของร่างกายและจิตอีกทั้งยังสามารถป้องกันการเกิดโรคเรื้อรังอย่างเช่นโรคหัวใจอีกด้วย
- **การพัฒนาทักษะ** การเข้าร่วมในกิจกรรมสันทนาการและกีฬาสามารถช่วยพัฒนาทักษะต่างๆ ได้ อาทิ ทักษะการใช้ร่างกายและทักษะทางสังคม
- **การยกระดับความตระหนัก** การลดการถูกประณามและเพิ่มโอกาสในการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม กิจกรรมสันทนาการและกีฬาเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพและ ไม่สิ้นเปลืองในการทำให้คนพิการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมได้ กิจกรรมเหล่านี้นำ สมาชิกในชุมชนทุกวัยและทุกความสามารถให้มาร่วมสังสรรค์กันซึ่งก็จะเป็นการเปิดโอกาสให้คนพิการได้แสดงออกซึ่งความแข็งแกร่งและความสามารถ อันเป็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของคนพิการ

- การเสริมสร้างสันติภาพและพัฒนาการในระดับนานาชาติ กีฬาคือภาษาสากลที่สามารถใช้เป็นเครื่องมืออันทรงพลังในการเสริมสร้างสันติภาพ ความอดทนและความเข้าใจ ซึ่งกันและกันโดยการนำผู้คนให้สามารถก้าวข้ามผ่านเส้นขอบเขตทางภูมิศาสตร์ วัฒนธรรมและศาสนา เพื่อให้ทุกคนเข้ามาอยู่ร่วมกันได้ (10)
- การสร้างศักยภาพ กิจกรรมสันหนนาการและกีฬาสามารถสร้างศักยภาพให้แก่คนพิการได้โดยการเพิ่มความมั่นใจในตนเองและการเคารพในศักดิ์ศรีของตนเอง

<p>กรอบที่ 20 เอิเรเรีย</p> <p>ทหารผ่านศึกบุคคลตัวอย่างใหม่</p> <p>ทหารผ่านศึกคนพิการในรัฐเออิเรเรียได้รับการฝึกอบรมให้เป็นผู้จัดการและเป็นผู้ฝึกซ้อม ทีมฟุตบอลเพื่อที่จะได้มีบทบาทในการจัดตั้งกิจกรรมฟุตบอลของเยาวชนกว่า 2,000 คนในเมืองหลวงที่ชื่ออาสมารา บทบาทนี้ทำให้ทหารผ่านศึกเหล่านั้นเปลี่ยนแปลงมุมมองที่มีต่อตนเองไปในทางที่ดีขึ้นและทำให้เยาวชนที่ร่วมกิจกรรมฟุตบอลมีมุมมองต่อคนพิการที่ดีขึ้นด้วย ทั้งยังเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับคนพิการอื่นๆ จากความสำเร็จ นี้เองชมรมกีฬาต่างๆ จึงเริ่มสอนฟุตบอลให้แก่เด็กหูหนวกเพื่อเป็นขั้นตอนแรกของการนำเด็กพิการให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬาต่างๆ</p>
--

สันหนนาการและกีฬาช่วยเติมเต็มโอกาสในด้านอื่นๆ

แม้กิจกรรมสันหนนาการและกีฬาจะมีอยู่มากดังที่ได้กล่าวถึงไปแล้ว แต่ต้องพึงระลึกเสมอว่าไม่สามารถใช้กิจกรรมสันหนนาการและกีฬาเป็นสิ่งที่ทดแทนโอกาสด้านอื่นๆ อย่างเช่นการศึกษาหรือสภาพความเป็นอยู่เป็นต้น

<p>กรอบที่ 21 อัฟกานิสถาน</p> <p>โปรแกรมจักรยานเพื่อคนพิการ</p> <p>โปรแกรม Afghan Amputee Bicyclists for Rehabilitation and Recreation (AABRAR) ในสาธารณรัฐอิสลามอัฟกานิสถานเป็นโปรแกรมสำหรับคนพิการกลุ่มที่ถูกตัดอวัยวะออกที่มุงเน้นส่งเสริมเรื่องการเคลื่อนไหวและการช่วยเหลือตนเองเพื่อให้คนพิการสามารถเดินทางไปทำงานได้เองและลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ</p>

การเปิดโอกาสให้เข้าถึงกิจกรรมสันหนนาการ การพักผ่อนและกีฬา

คนพิการจำเป็นต้องได้รับการอำนวยความสะดวกในระดับหนึ่งเพื่อให้สามารถเข้าร่วมในกิจกรรมสันหนนาการและกีฬาได้ และด้วย ความคิดสร้างสรรค์และความยืดหยุ่นสักเล็กน้อย ผู้จัดกิจกรรมก็สามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมและอุปกรณ์ต่างๆ โดยไม่ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายเพื่อให้คนพิการสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆ ด้วยได้

กรอบที่ 22

การปรับกิจกรรมกีฬาสำหรับคนพิการ

การปรับเปลี่ยนกฎหรือระบบการให้คะแนนของเกมหรือกีฬาสามารถที่จะทำให้คนที่มีความสามารถต่างกันและมีอายุต่างกันเล่นกีฬาด้วยกันได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายการใช้วัสดุในท้องถิ่นเพื่อทำเป็นอุปกรณ์เทียมอย่างเช่นการใช้ลูกฟักที่มีเม็ดมาทำเป็นลูกบอลแบบมีเสียงหรือการให้จับคู่เล่นด้วยกันก็สามารถเพิ่มโอกาสในการเข้าร่วมของสมาชิกในชุมชนทุกคนด้วยเช่นกัน

กิจกรรมแนะนำ

การระบุโอกาสในการจัดกิจกรรมสันตนาการ การพักผ่อนและกีฬา

ขั้นตอนแรกบุคลากรซึ่งบิอาร์จะต้องระบุให้ได้เสียก่อนว่าในชุมชนและในบริเวณใกล้ๆ กับชุมชนมีกิจกรรมสันตนาการ การพักผ่อนและกีฬาได้อยู่แล้วบ้าง โปรแกรมซึ่งบิอาร์ควรร่วมงานอย่างใกล้ชิดกับกลุ่มต่างๆ ใน ชุมชน อาทิ กลุ่มเยาวชนกลุ่มสตรี หรือชมรมเพื่อเด็กและคนพิการเพื่อมองหาโอกาสเหล่านี้

อำนาจความสะอาดการเข้าร่วมกิจกรรมโดยคนพิการ

กิจกรรมสันตนาการ การพักผ่อนและกีฬา จะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อเป็นที่ต้องการของบุคคลและชุมชน กล่าวคือ เป็นกิจกรรมที่มีความเหมาะสมทางวัฒนธรรม นำ มาซึ่งความสนุกสนานเพลิดเพลินและการเติมเต็มชีวิตให้แก่ผู้เข้าร่วมและยังจะต้องไม่มีค่าใช้จ่ายในการพัฒนาและดำเนินการที่สูงเกินไป โปรแกรมซึ่งบิอาร์ควรจะดำเนินการดังนี้เพื่ออำนาจความสะอาดให้คนพิการสามารถเข้าร่วมในกิจกรรมสันตนาการและกีฬาได้

- ให้ความรู้แก่คนพิการเกี่ยวกับโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมสันตนาการและกีฬาที่มีในชุมชน
- เชื่อมโยงคนพิการให้พวกเขาได้รู้จักกับชมรม/สมาคมสันตนาการและกีฬากระแสหลัก
- ทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าเด็กพิการมีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมสันตนาการและกีฬาที่โรงเรียนในระดับที่เท่าเทียมกับเด็กอื่นๆ
- สืบหาการช่วยเหลือในระดับบุคคลประเภทต่างๆ เพื่ออำนาจความสะอาดให้คนพิการเข้าร่วมในกิจกรรมได้สะดวกยิ่งขึ้นทั้งในฐานะผู้เล่นและผู้ชม
- เผยแพร่กิจกรรมสันตนาการและกีฬาของคนพิการทางสื่อมวลชนเพื่อช่วยกระตุ้นให้คนพิการอื่นอีกจำนวนมากเกิดความต้องการที่จะมีส่วนร่วม

การใช้สันหนากการและกีฬาเพื่อยกระดับความตระหนักเรื่องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

กิจกรรมทางสังคมขนาดใหญ่เช่นวันคนพิการโลกสามารถจะใช้เป็นโอกาสอันดีในการยกระดับความตระหนัก เรื่องสิทธิของคนพิการทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นเกี่ยวกับความจำเป็นที่จะต้องมีกิจกรรมสันหนากการและกีฬาต่างๆ ที่ทุกคนในชุมชนสามารถเข้าร่วมได้เท่าเทียมกัน กิจกรรมลักษณะนี้มักได้รับความสนใจ อย่างยิ่งจากสื่อมวลชนและสามารถที่จะยกระดับความตระหนักของกลุ่มผู้ชมในวงกว้างได้อีกด้วย

กรอบที่ 23 ปากีสถาน
Blind Cricket World Cup
โปรแกรมซีบีอาร์บางโปรแกรมในสาธารณรัฐอิสลามปากีสถานพบว่าผู้ปกครองเข้ามาสอบถามเกี่ยวกับโอกาสในการศึกษาหรือทำกิจกรรมที่เป็นการพักผ่อนสำหรับ บุตรที่มีปัญหาเรื่องการมองเห็นหลังจากที่มีการจัดการแข่งขัน Blind Cricket World Cup และถ่ายทอดทางสื่อระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

ส่งเสริมให้โปรแกรมกิจกรรมกระแสหลักครอบคลุมคนพิการมากยิ่งขึ้น

โปรแกรมสันหนากการและกีฬากระแสหลักมักไม่ได้คำนึงถึง การนำคนพิการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วย โปรแกรมซีบีอาร์สามารถควรที่จะร่วมมือกับโปรแกรมกระแสหลักเหล่านี้เพื่อหาทางปรับเปลี่ยนรูปแบบของกิจกรรมในโปรแกรมเหล่านั้นเพื่อให้คนพิการทุกคนสามารถเข้าถึงได้โดย

- หารือกับองค์กรระดับชาติและระดับนานาชาติเพื่อให้โปรแกรม กิจกรรมสันหนากการการพักผ่อนและกีฬาต่างๆ มีความเหมาะสมตามลักษณะวัฒนธรรมและภูมิศาสตร์ ตลอดจนสามารถเข้าถึงได้โดยคนพิการทุกเพศทุกวัย และทุกระดับความสามารถ ทั้งที่ที่พักอาศัยอยู่ในเมืองและชนบท
- ให้แนวความคิดและข้อเสนอแนะว่าจะสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรม หรือดัดแปลงอุปกรณ์และสถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมอย่างไรได้สะดวกและมีความปลอดภัยต่อคนพิการโดยเน้นย้ำด้วยว่ากิจกรรมต่างๆ สามารถปรับเปลี่ยนได้โดยอาจมีค่าใช้จ่ายเล็กน้อยหรือไม่มีค่าใช้จ่ายเลยก็เป็นได้
- อำนวยความสะดวกในการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของโปรแกรมกระแสหลักเพื่อพัฒนาทักษะและความมั่นใจในการทำงานร่วมกับคนพิการ
- ผนวกร่วมกับองค์กรเพื่อคนพิการต่างๆ เพื่อให้คนพิการมีโอกาสในการเข้าถึงกิจกรรมสันหนากการและกีฬาต่างๆ

หนังสือชื่อ *Fun and inclusive handbook* (11) และ *Sport, recreation and play*(12) มีข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวอย่างการสนับสนุนให้กิจกรรมต่างๆ ครอบคลุมคนพิการในประเทศที่มีรายได้ต่ำ

<p>กรอบที่ 24</p> <p>วันกีฬาสีของโรงเรียน</p> <p>โปรแกรมซีบีอาร์สามารถสนับสนุนกิจกรรมวันกีฬาสีที่โรงเรียนต่างๆ จัดขึ้นเพื่อให้คนพิการได้มีโอกาสเข้าร่วม โดยกิจกรรมดังกล่าวสามารถยกระดับความตระหนักและความเข้าใจของเด็กวัยเรียนได้ ด้วยการให้เด็กพิการและเด็กปกติเล่นกีฬาร่วมกัน ซึ่งก็ถือเป็นประสบการณ์ที่ดีสำหรับทุกคนที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นตัวเด็กเอง ผู้ปกครอง ครู อาสาสมัครและเจ้าหน้าที่ด้านการกีฬาต่างๆ กิจกรรมเช่นนี้สามารถลบล้างทัศนคติและความเชื่อที่ไม่ดีเกี่ยวกับความพิการและยกระดับความตระหนักเรื่องความสามารถของเด็กพิการมีในการเล่นกีฬาด้วย</p>
--

การพัฒนาและสนับสนุนโปรแกรมสำหรับคนพิการโดยเฉพาะ

โปรแกรมกิจกรรมสันทนาการและการกีฬาสำหรับคนพิการโดยเฉพาะเป็นเสมือนการให้โอกาสคนพิการได้พบปะกับคนพิการอื่นๆ และได้แข่งขันกับผู้อื่นที่มีระดับทักษะเทียบเท่ากัน โดยโปรแกรมซีบีอาร์สามารถ

- ทำให้เกิดความมั่นใจว่าคนพิการเองจะเป็นผู้นำและมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการพัฒนาของตนเพื่อให้โปรแกรมสันทนาการและกีฬานั้นมีความเหมาะสมต่อความต้องการของคนพิการแต่ละคนอย่างแท้จริง
- จัดการฝึกอบรมและจัดหาทรัพยากรที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนคนพิการที่ต้องการจะจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมสันทนาการและกีฬา
- เชื่อมโยงกลุ่มหรือชมรมสันทนาการและกีฬาของคนพิการเข้ากับองค์กรระดับชาติและระดับนานาชาติ อาทิ International Sports Federation for People with Intellectual Disability, International Paralympic Committee, Special Olympics International และ International Committee of Sports for the Deaf

<p>กรอบที่ 25 บังกลาเทศ</p> <p>การเชื่อมโยงโดยใช้หมากรุกเป็นสื่อกลาง</p> <p>เครือข่ายคนพิการทางสายตาขนาดใหญ่ที่สุดเครือข่ายหนึ่งของสาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศคือชมรมหมากรุกเบรลล์ซึ่งมีชมรมย่อยตั้งอยู่ในพื้นที่ทั้งในเมืองและชนบทอีกจำนวนมาก เครือข่ายนี้นอกจากจะเป็นโอกาสให้คนพิการทางสายตาได้แข่งขันและพัฒนาทักษะของตนเองแล้วยังทำให้พวกเขาได้พบปะพูดคุยกันจนเกิดเป็นเครือข่ายทางสังคมของผู้ที่มีความสนใจเรื่องราวที่คล้ายคลึงกันอีกด้วย</p>
--

ความยุติธรรม

บทนำ

ความยุติธรรมเป็นมโนทัศน์กว้างๆ ที่ มีหมายถึงความสามารถของบุคคลในการเข้าถึงระบบ กระบวนการ ข้อมูลและสถานที่ที่ใช้ในการบริหารงานยุติธรรม(13)มนุษย์ทุกคนที่เกิดมามีอิสระภาพ ศักดิ์ศรีและสิทธิเท่าเทียมกัน (14)ดังนั้นทุกคนจึงควรสามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างเสมอภาคในเวลาที่ยุติธรรมและสิทธิของตนถูกล่วงละเมิด (15)

บุคคลมักจะพึ่งพากระบวนการยุติธรรมในประเทศของตนเมื่อถูกละเมิดหรือ ถูกปฏิบัติอย่างไม่เหมาะสมในทางใดทางหนึ่ง เช่น เวลาที่ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรม เป็นต้น การเข้าถึงความยุติธรรมเป็นหนึ่งในสิทธิมนุษยชนที่มีความสำคัญยิ่งต่อการได้รับสิทธิมนุษยชนอื่นๆ เช่น หากคนพิการถูกปฏิบัติไม่เหมาะสมในการ เข้าทำงานก็อาจจะขอให้ระบบยุติธรรมช่วยหาทางเยียวยา (หาวิธีการแก้ไข) ได้ (13)

คนจำนวนมากที่มาจากกลุ่มที่ด้อยโอกาส ซึ่ง รวมถึงกลุ่มคนพิการต้องประสบกับอุปสรรคที่กั้นขวางการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม(15)เพราะหากไม่มีความยุติธรรมแล้วก็จะไม่มีผู้ใดได้ยินเสียงของพวกเขาและพวกเขาก็จะไม่สามารถใช้สิทธิของตน ในการที่จะยื่นหยัดต่อสู้กับการกีดกันหรือทำให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจรับผิดชอบ ต่อการกระทำที่ไม่ยุติธรรมของตน (16) และหากคนพิการไม่สามารถใช้สิทธิเช่นว่าได้แล้วก็จะกลายเป็นผู้อ่อนแอและ ถูกผลักออกไปอยู่ขอบนอกของสังคมในที่สุด (15)

ส่วนประกอบย่อยหนึ่งจะเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับมโนทัศน์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงความยุติธรรมสำหรับคนพิการและให้คำแนะนำว่าโปรแกรมซีบีอาร์สามารถช่วยแก้ไขเรื่องอุปสรรคที่คนพิการอาจประสบขณะที่พยายามเข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างไร ทั้งนี้การที่คนพิการจะได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารความยุติธรรมในฐานะพยาน ลูกขุน ทนายความ ฯลฯ ก็เป็นเรื่องสำคัญเช่นกันแต่จะไม่ได้กล่าวถึงในหนังสือคู่มือนี้

กรอบที่ 26
อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ
ข้อ 13: การเข้าถึงความยุติธรรม (2)
<ol style="list-style-type: none">1. ประเทศสมาชิกจะดำเนินการให้คนพิการสามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างดี และเท่าเทียมกับผู้อื่นโดยการออกข้อบัญญัติของกระบวนการยุติธรรม และการปรับเปลี่ยนในเรื่องของอายุที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้คนพิการมีบทบาทในการมีส่วนร่วมทั้งในทางตรงและทางอ้อมที่มีประสิทธิภาพ ทั้งในการดำรงบทบาทในฐานะพยานในคดีต่างๆ บทบาทในกระบวนการเกี่ยวกับการพิจารณาดี ทั้งในชั้นของการสอบสวนและการพิจารณาเบื้องต้นอื่นๆ2. เพื่อเป็นการช่วยเหลือให้คนพิการสามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้โดยสะดวก ประเทศสมาชิกจะจัดให้ผู้ที่ประกอบหน้าที่อยู่ในสายงานยุติธรรม เช่น ตำรวจและเจ้าหน้าที่เรือนจำ จะต้องได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับคนพิการที่เหมาะสม

กรอบที่ 27

ความยากลำบากที่เกิดขึ้นกับเน็ตซาเนสท์ เนื่องจากทัศนคติที่เป็นลบของชุมชน

เน็ตซาเนสท์คือเด็กหญิงอายุ 14 ปีซึ่งสูญเสียการมองเห็นตั้งแต่เด็ก แต่เธอจำไม่ได้แน่ชัดว่า สาเหตุของอาการดังกล่าวคืออะไรและเกิดขึ้นเมื่อใด การที่เธอ เติบโตขึ้นและมีความพิการทางสายตาทำให้เธอรู้สึกวาทนเองไม่มีค่า และถูกเรียกด้วยคำที่ไม่ดีซึ่งมีความหมายสื่อเสียไปในทาง โง่เขลาเมื่อมีคนมาที่บ้านเธอก็จะไปหลบไม่ให้ใครเห็น เพื่อที่จะได้ไม่ทำให้ครอบครัวต้องอับอาย และเมื่อใดก็ตามที่มีเทศกาลต่างๆ ในหมู่บ้านของเธอ เธอก็ไม่เคยได้รับอนุญาตให้ไปมีส่วนร่วมด้วยแต่อย่างใดเลย

วันหนึ่งป่าของเธอมาเยี่ยมแล้วบอกกับที่บ้านว่ามีโรงเรียนสำหรับเด็กพิการทางสายตาอยู่แห่งหนึ่งไม่ไกลจากหมู่บ้านบิดามารดาของเธอก็อนุญาตให้เธอเข้าเรียนที่โรงเรียนแห่งนี้ได้ เนตซาเนสท์ชอบไปโรงเรียนและเริ่มอ่านเขียนได้ในเวลาไม่นานนัก นอกจากนี้เธอยังทำอาหารและเดินทางไปยังที่ต่างๆ ใน หมู่บ้านได้เองด้วย ในที่สุดเธอก็เข้าบ้านอยู่กับเพื่อนใหม่ของเธอกลุ่มหนึ่ง

ในเย็นของวันหนึ่งมีผู้ชายคนหนึ่งในหมู่บ้านมาถามเธอว่าเธอจะร่วมหลับนอนกับเขาไหมแล้วเขาจะจ่ายเงินให้เป็นค่าเล่าเรียนทั้งหมด เธอตอบปฏิเสธเขาไปว่าเธอยังไม่พร้อมที่จะแต่งงานและเธอ ต้องการจะเรียนให้จบก่อนมากกว่าไม่กี่วันหลังจากนั้นขณะที่เพื่อนๆ ของเธอไม่อยู่บ้าน ชายคนนี้ก็กลับมาอีกพร้อม เกลี่ยกล่อมว่าถ้าอยู่กับเขาแล้วชีวิตเธอจะสบายและเรื่องนี้จะมีความลับเน็ตซาเนสท์ได้ปฏิเสธไปอีกเช่นเดิมแต่คราวนี้เขากับข่มขืนเธอเน็ตซาเนสท์ร้องและตะโกนให้คนช่วยแต่ก็ไม่มีใครมาช่วยเธอ

วันต่อมาครูที่โรงเรียนได้ทราบเรื่องนี้เข้าก็นำตัวเธอไปพบตำรวจเพื่อแจ้งความ แต่แทนที่ตำรวจจะช่วยกลับเริ่มโทษว่าเป็นความผิดของเน็ตซาเนสท์เอง เด็กหญิงที่ตาบอดคนอื่นหลายคนในหมู่บ้านนี้ถูกข่มขืนและเพราะทัศนคติที่เป็นลบของชุมชนและความเชื่อที่ผิดๆ เกี่ยวกับความพิการ ก็ทำให้ผู้คนเชื่อว่าเป็นความผิดของพวกเขาเอง ชาวนี้แพร่กระจายออกไปอย่างรวดเร็วทั่วทั้งหมู่บ้านและมารดาของชายที่เป็นคนข่มขืนเน็ตซาเนสท์ก็มาต่อว่า “เธอคิดว่าเธอกำลังทำอะไรอยู่กัน เธอปล่อยให้ลูกชายฉัน ให้เขาทำสิ่งสกปรกโสम्मและตอนนี้เธอยังจะทำให้ชื่อเสียงของเขาแปดเปื้อนอีกอย่างนั้นหรือ...”

เมื่อบิดามารดาของเน็ตซาเนสท์ได้รับทราบข่าวก็ไม่รู้จะทำอย่างไร ด้านหนึ่ง เป็นเพราะพวกเขาก็กลัวว่าเน็ตซาเนสท์จะไม่ปลอดภัยและจะนำความอับอายมาสู่ครอบครัวด้วย แต่อีกด้านหนึ่งพวกเขาก็อยากจะให้เกิดความยุติธรรม แก่เน็ตซาเนสท์ด้วยเช่นกัน

เป้าหมาย

คนพิการสามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียมกับผู้อื่น และสามารถมีและใช้สิทธิมนุษยชนของตนได้อย่างเต็มที่

บทบาทของซีบีอาร์

ซีบีอาร์มีบทบาทในการยกระดับความตระหนักเรื่องสิทธิของคนพิการและสนับสนุนคนพิการและสมาชิกในครอบครัวให้สามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้เมื่อต้องประสบกับ ปัญหาการแบ่งแยกและการกีดกันในกระบวนการยุติธรรมรูปแบบต่างๆ

ผลลัพธ์ที่ต้องการ

- โปรแกรมซีบีอาร์สามารถสนับสนุนคนพิการให้สามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้เมื่อมีความ ต้องการเกิดขึ้น
- คนพิการทราบว่าสิทธิของตนมีอะไรบ้างและทราบว่ามีความเลือกและกระบวนการใดบ้างที่ตนสามารถใช้เพื่อเข้าถึงความยุติธรรม
- ผู้เกี่ยวข้องในสายงานยุติธรรมมีความเห็นอกเห็นใจและรู้สึกได้ถึงความจำเป็นของคนพิการและไม่กระทำการใดๆที่เป็นการกีดกันคนพิการ
- คนพิการสามารถเข้าถึงความช่วยเหลือทางด้านความยุติธรรมซึ่งไม่ได้เป็นกลไกในรูปแบบที่ทางการเมื่อสิทธิของตนถูกละเมิด
- คนพิการสามารถเข้าถึงความช่วยเหลือทางด้านความยุติธรรมซึ่งเป็นกลไกในรูปทางการเมื่อสิทธิของตนถูกละเมิด

มโนทัศน์หลัก

ผู้มีสิทธิและผู้มีหน้าที่

การทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีสิทธิและผู้มีหน้าที่ถือเป็นเรื่องสำคัญในการพิจารณาประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของคนพิการและการสนับสนุนให้คนพิการสามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้

ผู้มีสิทธิ– คนพิการคือผู้ครองไว้ซึ่งสิทธิ กล่าวคือคนพิการ เป็นผู้ที่มีทั้งสิทธิและหน้าที่ความรับผิดชอบ ในฐานะผู้มีสิทธิ นั้นคนพิการจะต้องสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ การศึกษา สภาพความเป็นอยู่ ที่ดิน บ้านที่อยู่อาศัยและการมีส่วนร่วมทางการเมือง สิทธิเหล่านี้และสิ่งอื่นๆ ที่คนพิการพึงได้รับมีระบุไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการอยู่แล้ว (2)

ผู้มีหน้าที่– เมื่อพลเมืองมีสิทธิ บุคคลอื่นๆ ก็ย่อมมีหน้าที่ในการเคารพ ปกป้องและ ส่งเสริมให้ใช้สิทธินั้นได้อย่างเต็มที่ ผู้มีหน้าที่ในที่นี้ จึง หมายรวมถึงภาครัฐ (รัฐบาล) และ ภาคอื่นที่ไม่ใช่รัฐ (เช่น องค์กรพัฒนาภาคเอกชน ผู้นำ

ทางศาสนา ผู้ปกครอง) ในระดับชาติและระดับท้องถิ่น โดยสำหรับหน้าที่ของรัฐได้มีระบุไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการแล้ว (2)

อุปสรรคขวางกั้นความยุติธรรม

บ่อยครั้งที่พบว่า ผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีมีเกี่ยวข้องกับการเมือง หรืออาศัย อยู่ในชุมชนเมืองจะเข้าถึงความยุติธรรมได้ง่ายกว่ากลุ่มอื่น สำหรับ คนพิการโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในประเทศที่มีรายได้ต่ำและรายได้ปานกลางมักจะประสบกับอุปสรรคต่างๆ ในการเข้าถึงความยุติธรรม อุปสรรคเหล่านี้ ได้แก่

- การขาดซึ่งกฎหมายและนโยบายที่เพียงพอต่อการคุ้มครองคนพิการ – ใน หลายประเทศไม่มีกฎหมายที่ออกมาเพื่อคุ้มครองสิทธิของคนพิการโดยเฉพาะ (15)
- อุปสรรคทางกายภาพ – คนพิการมักจะไม่สามารถเดินทางเข้าไปในสถานีตำรวจ ศาลและอาคารสาธารณะอื่นๆ ได้ (13)
- อุปสรรคทางการสื่อสาร – คนพิการมักจะไม่สามารถสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ในสายงานยุติธรรมได้หากไม่มีการอำนวยความสะดวกในระดับหนึ่ง ตัวอย่างเช่น คนพิการทางการได้ยินจะต้องใช้ล่ามภาษามือในการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่
- การไม่สามารถเข้าถึงข้อมูล – เมื่อไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลคนพิการก็จะขาดความเข้าใจว่าระบบยุติธรรมทำงานอย่างไรและพวกเขามีสิทธิและความรับผิดชอบใดบ้าง (13)
- อุปสรรคทางเศรษฐกิจ – ค่าใช้จ่ายในการจ้างทนาย ค่าธรรมเนียมศาลและต้นทุนอื่นๆ ในกระบวนการยุติธรรมอาจสูงเกินกว่าที่คนพิการจะสามารถรับผิดชอบได้
- การขาดความตระหนักถึงความต้องการ – ตำรวจและเจ้าหน้าที่อื่นๆ ในกระบวนการยุติธรรมมักไม่เข้าใจในความต้องการเฉพาะของคนพิการในการเข้าถึงความยุติธรรมและข้อมูลเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต้องมีให้แก่คนพิการ(13)

สมรรถภาพทางกฎหมาย

ข้อ 12 ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการเน้นย้ำไว้ว่า “ประเทศสมาชิกพึงรับทราบว่าคนพิการมีสมรรถภาพทางกฎหมายเท่าเทียมกับผู้อื่นในทุกแง่มุมของชีวิต” (2)แต่ก็พบว่า คนพิการจำนวนมากไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิตามกฎหมายของตน เช่น ถูกห้ามไม่ให้เข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการทางกฎหมายหรือไม่ให้นำเสนอหลักฐานในชั้นศาลสาเหตุเป็นเพราะว่าคนจำนวนมากคิดว่าคนพิการไม่มีสมรรถภาพเพียงพอที่จะดำเนินการเช่นนั้น อนุสัญญานี้ยังระบุอีกด้วยว่าคนพิการบางคนอาจต้องการความช่วยเหลือในการใช้สมรรถภาพทางกฎหมายของตนเอง ความช่วยเหลือเพื่อการตัดสินใจอาจอยู่ในหลายรูปแบบด้วยกัน อาทิ การช่วยคนพิการ ในการสื่อสารความตั้งใจของตนหรือช่วยให้คนพิการเข้าใจตัวเลือกที่อยู่ตรงหน้า หรืออาจเป็นการช่วยให้คนปกติอื่นๆ เข้าใจว่าคนที่มีความพิการรุนแรงนั้นยังเป็นผู้ที่มีประวัติความเป็นมา มีความสนใจและมีเป้าหมายในชีวิต ทั้งยังเป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้สิทธิตามสมรรถภาพทางกฎหมายของตน(17)

การส่งเสริมการเข้าถึงความยุติธรรม

การคุ้มครองโดยกฎหมาย

สิทธิของคนพิการจำเป็นต้องได้รับการยอมรับในรัฐธรรมนูญ กฎหมายและนโยบายของประเทศ เมื่อ มีการรับทราบถึงสิทธิและความคุ้มครองต่อคนพิการแล้วศาลหน่วยงานปกครองต่างๆ หรือในบางกรณีอาจเป็นสถาบันด้านสิทธิ

มนุษย์จะสามารถหาทางแก้ไขให้ได้เมื่อเกิดกรณีละเมิดสิทธิของคณพิการ และหนทางแก้ไข หรือการบังคับใช้กฎหมายเพื่อรักษาสิทธิของคณพิการมีได้หลายลักษณะ เช่น การบังคับให้โรงเรียนต้องรับ คณพิการเป็นนักเรียน การแก้ไขอาชญากรรมของรัฐให้คณพิการสามารถเดินทางเข้าไปได้ การปรับนายจ้างซึ่งมีพฤติกรรมกีดกันคณพิการ การบังคับให้หน่วยงานด้านสาธารณสุขออกบัตรประกันสุขภาพและการลงโทษผู้ที่ใช้ความรุนแรงหรือประพฤติดต่อกณพิการอย่างไม่เหมาะสม เป็นต้น

กลไกที่ไม่เป็นทางการ– การกระทำที่ไม่ยุติธรรมอาจแก้ไขได้ตั้งแต่ในระดับของชุมชนโดยใช้กลไกที่ไม่เป็นทางการผ่านทางองค์กรพัฒนาหรือองค์กรทางศาสนา ผู้นำกลุ่มชน ผู้นำหมู่บ้าน สหภาพและสหกรณ์ บุคลากรทางด้านการศึกษาและสุขภาพ เจ้าหน้าที่บริการสังคมและหัวหน้าครัวเรือน เป็นต้น

<p>กรอบที่ 28 อินเดีย</p> <p>ความยุติธรรมในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการช่วยเปิดทางให้ชายโรคเรื้อน</p> <p>โปรแกรมช่วยคนโรคเรื้อนที่มีชุมชนเป็นฐานแห่งหนึ่งในรัฐโอริสสา สาธารณรัฐอินเดีย ทำงานร่วมมือกับผู้สูงอายุและผู้นำทางศาสนาเพื่อแก้สถานการณ์ให้กับชาย ผู้หนึ่งที่ถูกรังคับให้ออกจากบ้านและหมู่บ้านของตนไปเพราะเป็นโรคเรื้อน ทุกฝ่ายตกลงกันว่าจะจัดพิธีเปลี่ยนชื่อและ การเกิดใหม่ทางศาสนาให้แก่เขาเพื่อที่เขาจะได้กลับไปหาครอบครัวได้ในชื่อใหม่และมีส่วนร่วมกับวิถีชีวิตชุมชนได้อีกครั้งหนึ่ง</p>

กลไกที่เป็นทางการ– เมื่อบุคคลใดไม่สามารถเข้าถึงสิทธิของตนได้ผ่านทางช่องทางที่ไม่เป็นทางการก็จำเป็นต้องใช้กระบวนการด้านความยุติธรรมที่เป็นทางการมากขึ้น เช่น การดำเนินการทางกฎหมายผ่านทางศาล วิธีการนี้มักใช้เป็นวิธีการสุดท้ายเนื่องจากเป็นวิธีการที่มีค่าใช้จ่ายสูง ใช้เวลา ค่อนข้างมาก และ จำเป็นต้องอาศัยการปรึกษาหารือด้านกฎหมายกับผู้ประกอบวิชาชีพ เฉพาะทางเท่านั้น หากเป็นคณพิการในประเทศที่มีรายได้ต่ำจะสามารถใช้วิธีการนี้ได้ต่อเมื่อได้รับความช่วยเหลือจากศูนย์ บริการทางกฎหมายที่ไม่คิดค่าใช้จ่ายหรือจากองค์กรด้านสิทธิมนุษยชน องค์กรเพื่อคณพิการหรือองค์กรพัฒนาต่างๆ และการตัดสินใจที่จะดำเนินการทางกฎหมายนั้นต้องเป็นการตัดสินใจของตัวบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง กับคณพิการเท่านั้น

กรอบที่ 29 ฟิลิปปินส์

ค้นหาความยุติธรรมจากความช่วยเหลือด้านกฎหมายที่ไม่เสียค่าใช้จ่าย

ลูกจ้างที่เป็นคนหูหนวกจำนวนหนึ่งซึ่งทำงานเป็นพนักงานนับเงินถูกนายจ้างซึ่งเป็นธนาคารขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในกรุงมานิลาเลิกจ้างหลังจากที่ทางธนาคารซื้อเครื่องนับเงินมาใช้งาน แต่ด้วยความช่วยเหลือของ KAMPI และ Philippine National Federation of Organizations of Persons with Disabilities จึงได้มีความพยายามในการประสานงานกับทนายความกลุ่มหนึ่งที่ตกลงให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย หลังจากเวลาผ่านไปหลายปีศาลสูงสุดของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ก็มีคำตัดสินออกมาว่าการเลิกจ้างดังกล่าวเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายและมีลักษณะเข้าข่ายของการกีดกันอันบัญญัติไว้ในกฎหมายป้องกันการกีดกันคนพิการแห่งชาติ ธนาคารดังกล่าวจึงต้องจ่ายค่าจ้างย้อนหลังให้กับพนักงานเป็นเวลาเท่ากับที่ใส่พวกเขาออกจากงานและถูกสั่งให้รับพนักงานกลุ่มนี้กลับเข้าทำงานในตำแหน่งเดิมด้วย แต่พนักงานทั้งหมด ตัดสินใจที่จะไม่กลับไปทำงานที่ธนาคาร แต่ได้นำเงินชดเชยที่ได้มาตั้งธุรกิจเล็กๆ ร่วมกันเสียเอง

ความตระหนักถึงกฎหมาย

ความตระหนักถึงกฎหมายเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการต่อสู้กับความอยุติธรรม คนพิการจะไม่สามารถหาทางแก้ไขความอยุติธรรมที่ตนประสบได้หากไม่ทราบว่าตนมีสิทธิอะไรอยู่บ้างภายใต้กรอบของกฎหมายบ้าง (18) เมื่อคนพิการและสมาชิกในครอบครัวได้รับทราบถึงสิทธิของตนแล้วก็จะสามารถ จะพิทักษ์สิทธินั้นและกล้าที่จะเสี่ยงเรียกร้องเมื่อสังเกตพบการละเมิดสิทธิของผู้อื่นด้วย

ความช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย

ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการด้านกฎหมาย ในรูปแบบที่เป็นทางการนั้นค่อนข้างสูงและมักจะทำให้คนพิการไม่กล้าที่จะเรียกร้องหาความยุติธรรม ความช่วยเหลือทางด้านกฎหมายสามารถช่วย ผู้ที่ด้อยโอกาสซึ่งรวมถึงคนพิการให้เริ่มเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้ (18) ความช่วยเหลือทางด้านกฎหมายอาจอยู่ในรูปของงบประมาณและการสนับสนุน เช่น การแนะนำวิธีการแก้ปัญหาทางกฎหมาย แก่คนพิการ การช่วยให้คนพิการเข้าใจในสิทธิของตนและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง และการเป็นตัวแทนคนพิการในชั้นศาล โดยปกติแล้วรัฐบาลมักจะต้องเป็นฝ่ายจัดให้บริการเช่นว่านี้แต่หากรัฐบาลมีกำลังจำกัดองค์กรพัฒนาภาคเอกชนก็จะเป็นเป็นแหล่งหนึ่ง ในการให้ความช่วยเหลือที่สำคัญเช่นกัน (18)

ศูนย์บริการทางกฎหมายของชุมชน

วิธีการหนึ่งในการให้บริการด้านกฎหมายแก่ผู้ยากไร้ซึ่ง อาจไม่เข้าข่ายได้รับสิทธิช่วยเหลือก็คือการตั้งศูนย์บริการทางกฎหมายของชุมชน (CLC หรือ community legal center หรือซีแอลซี) หรืออาจจะเรียกว่าคลินิกปัญหากฎหมาย ซีแอลซีมักจะเป็นองค์กรที่ไม่หวังผลกำไรขนาดเล็กที่ให้บริการด้านกฎหมายต่างๆ ทั้งให้คำแนะนำและความช่วยเหลือแก่คนพิการ ช่วยส่งต่อ ไปยังหน่วยงานอื่นๆ เป็นตัวแทนในชั้นศาลหากจำเป็นและคอยให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นด้านกฎหมายต่างๆ นอกจากนี้ซีแอลซียังมีบทบาทสำคัญในการยกระดับความตระหนัก ในเรื่องของสิทธิทางกฎหมายให้ ความรู้ด้านกฎหมายแก่ชุมชน เรียกร้องให้มีการออกกฎหมายและกำหนดนโยบายต่างๆ (เช่น การรณรงค์ให้มีการพัฒนาระบบกฎหมายที่เป็นธรรม) และพยายามกระตุ้นให้เกิดการปฏิรูปกระบวนการกฎหมายและการบริหารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

คุณลักษณะสำคัญของศูนย์กฎหมายชุมชนคือการใช้อาสาสมัครเพื่อให้บริการทางกฎหมาย ดังนั้นคำว่า “ชุมชน” ในชื่อของศูนย์กฎหมายชุมชนนี้ก็คือทนายความ นักศึกษา ผู้ช่วยทนายความและบุคลากรอื่นๆ ซึ่งทุ่มเทความสามารถและเสียสละเวลามาให้บริการโดยไม่ได้รับผลตอบแทนนั่นเอง ทั้งนี้ศูนย์กฎหมายชุมชนอาจสร้างความสัมพันธ์กับสำนักงานกฎหมายต่างๆ เช่น ดำเนินการให้มีทนายความจากภาคเอกชนเพื่อช่วยทำคดีโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย และความร่วมมือกับคณะนิติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยต่างๆ เป็นต้น

<p>กรอบที่ 30 เอกวาดอร์</p> <p>ช่วยให้เด็กกลับคืนสู่โรงเรียน</p> <p>เด็กหญิงคนหนึ่งในเมืองกิโต สาธารณรัฐเอกวาดอร์ไม่ได้เรียนหนังสือเพราะ บิดามารดาบังคับให้เธอไปเป็นขอทานตามข้างถนนยายของเด็กหญิงรู้สึกเป็นห่วงเรื่องนี้เป็นอย่างมาก หลังจากที่พยายามไถ่กลับก็ไม่ได้ ปัญหาดังกล่าวในครอบครัวแล้วไม่เป็นผลสำเร็จเธอจึงไปร้องต่อโปรแกรมซีบีอาร์แห่งหนึ่งให้ช่วยเธอขอสิทธิในการเลี้ยงดูหลานเสียเอง ทางโปรแกรมจึงได้ติดต่อชมรมกฎหมายเพื่อให้การช่วยเหลือและให้คำแนะนำ แก่ยายจนในที่สุดเธอก็ได้รับสิทธิเลี้ยงหลานสาวตามที่ต้องการ ขณะนี้เด็กน้อยคนดังกล่าวได้กลับไปเรียนหนังสือที่โรงเรียนตามปกติด้วยความยินดีแล้ว</p>

กิจกรรมแนะนำ

โปรแกรมซีบีอาร์สามารถที่จะจัดกิจกรรมได้หลากหลาย ซึ่ง โดยมากแล้ว มักเป็นกิจกรรมที่ ร่วมมือกับองค์กรเพื่อคนพิการและหน่วยงานเพื่อสังคมอื่นๆ ในการสนับสนุนให้คนพิการสามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้

พัฒนาความเข้าใจกับบริบทท้องถิ่น

ในการที่จะช่วยให้คนพิการสามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้นั้นโปรแกรมซีบีอาร์จะต้องมีความเข้าใจในบริบท ท้องถิ่นที่ตนเองทำงานอยู่ด้วย ทั้งนี้โปรแกรมซีบีอาร์ควรที่จะ

- สร้างความตระหนักเกี่ยวกับกฎหมาย (ทั้งกฎหมายทั่วไปและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการโดยเฉพาะ) – องค์กรเพื่อคนพิการและหน่วยงานที่ให้บริการช่วยเหลือทางกฎหมายสามารถจะเป็นแหล่งทรัพยากรที่ดีสำหรับบุคลากรซีบีอาร์ในการทำความเข้าใจกับกฎหมาย ต่างๆ ดังกล่าว
- สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการบังคับใช้กฎหมาย – เจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องถิ่นสามารถเป็นทรัพยากรที่ให้ข้อมูลและให้ความช่วยเหลือบุคลากรซีบีอาร์ให้เข้าใจถึงวิธีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรมและพิจารณาหากลไกสำหรับคุ้มครองเหยื่อและพยาน
- พิจารณาหาแหล่งทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นที่สามารถใช้ให้เป็นประโยชน์ (ทั้งที่เป็นรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ) ในการช่วยให้คนพิการสามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้ อาทิ ผู้นำในระดับท้องถิ่น (ผู้นำของรัฐ ผู้นำกลุ่มชน ผู้นำหมู่บ้านหรือผู้นำทางศาสนา) ครู องค์กรเพื่อคนพิการ เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ สหภาพ และสหกรณ์ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายและศาล หรือ องค์กรที่ให้ บริการช่วยเหลือด้านกฎหมายและศูนย์กฎหมายชุมชน เป็นต้น

สร้างเครือข่ายและกลุ่มพันธมิตรร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง

โปรแกรมซีบีอาร์ควรจะดำเนินงานเคียงคู่ไปกับองค์กรเพื่อคนพิการและกลุ่มพึ่งพาตนเองในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกและกลุ่มในชุมชนที่มีบทบาทเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาเรื่องความยุติธรรมและการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งอาจเกิดขึ้นกับคนพิการได้

ยกระดับความตระหนักเกี่ยวกับสิทธิของคนพิการ

โปรแกรมซีบีอาร์สามารถใช้กลยุทธ์เพื่อการยกระดับความตระหนักทางด้านกฎหมายดังนี้

- ร่วมมือกับองค์กรเพื่อคนพิการในทำให้เกิดความมั่นใจว่าคนพิการและครอบครัวรับรู้ถึงสิทธิทางกฎหมายของตนเองมากยิ่งขึ้น
- เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิทางกฎหมายของคนพิการและวิธีการเข้าถึงสิทธิเหล่านี้ในรูปแบบที่คนพิการสามารถเข้าถึงได้
- เข้าร่วมกิจกรรมยกระดับความตระหนักกับองค์กรเพื่อคนพิการ องค์กรสิทธิมนุษยชนและกลุ่มพึ่งพาตนเอง
- สนับสนุนองค์กรเพื่อคนพิการและองค์กรสิทธิมนุษยชนในการดำเนินการฝึกอบรมเรื่องความพิการกับภาคส่วนหลักและผู้มีอำนาจตัดสินใจในระดับชุมชนและระดับเขต อาทิ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายและศาล บุคลากรด้านกฎหมายและสุขภาพ ครู ผู้นำทางศาสนาและธุรกิจ

กรอบที่ 31 เอธิโอเปีย

การส่งเสริมสิทธิทางกฎหมายและการสร้างศักยภาพ

HandicapInternational ร่วมกับ Ethiopian National Association on Intellectual Disability (ENAI) และ Ethiopian Bar Association จัดตั้ง โครงการนำร่องระยะเวลาสามปีโดยเป็นโครงการที่มุ่งส่งเสริมสิทธิทางกฎหมาย และการสร้างศักยภาพให้แก่คนพิการในเขตเยกา เมืองแอดดิส อบาบา สหพันธ์สาธารณรัฐประชาธิปไตยเอธิโอเปีย เป้าหมายของโครงการคือการส่งเสริมสิทธิทางกฎหมายของคนพิการและลดโอกาสที่จะเกิดความรุนแรงทางเพศและการติดเชื้อเอชไอวีในคนพิการ

จากการวิจัยเชิงสำรวจเชิงพื้นฐานเรื่องความรุนแรงทางเพศที่เกิดกับคนพิการพบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 46% เคยประสบปัญหาเรื่องความรุนแรงทางเพศมาแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 83.5% ไม่เคยได้รับการศึกษาเรื่องเพศใดๆ และ อีกกว่า 88.3% ไม่สามารถเข้าถึงหรือถูกปฏิเสธไม่ให้เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับเพศศึกษา การเจริญพันธุ์หรือ ได้รับปฏิเสธเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ จากการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เฉพาะเพิ่มเติมทำให้ได้หลักฐาน และความชัดเจนที่สนับสนุนผลการสำรวจมากยิ่งขึ้นไปอีกกระทั่งสามารถนำมากำหนดเป็นมาตรการการตอบสนอง ต่อสาเหตุอันเป็นรากของความรุนแรง

ในภายหลังโครงการนี้มีส่วนช่วยในการทบทวนและวิเคราะห์กฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐประชาธิปไตย เอธิโอเปีย ให้การฝึกอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่ด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ยกกลุ่มชมรมทางสังคมและสมาชิก ในชุมชน พัฒนาระบบการแนะนำส่งต่อที่สามารถใช้การได้จริง จัดทำคู่มือการแนะนำส่งต่อที่เข้าใจได้ง่ายและ ให้บริการปรึกษาทางด้านกฎหมายและจิตสังคมตลอดจนการเป็นตัวแทนในชั้นศาลโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

การส่งเสริมการเข้าถึงกลไกทางกฎหมายที่ไม่เป็นทางการตามความเหมาะสม

กระบวนการทางกฎหมายในรูปแบบที่เป็นทางการไม่ใช่กลไกที่เหมาะสมเสมอไปในทางตรงกันข้ามกลไกที่มีรูปแบบ ไม่เป็นทางการอาจจะมีประสิทธิภาพมากกว่าเนื่องจากมีความสะดวกรวดเร็วไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย และ สมาชิกใน ชุมชนสามารถเข้าถึงได้มากกว่าตัวอย่างของการที่โปรแกรมซีบีอาร์จะช่วยสนับสนุนให้มีการเข้าถึงกลไก ด้านความ ยุติธรรมในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ ได้แก่

- การทำงานร่วมกับโรงเรียนในท้องถิ่นเพื่อให้รับเด็กพิการเข้าศึกษา
- การเข้าพูดคุยกับผู้นำชุมชนและผู้นำทางศาสนาเพื่อให้ช่วยระงับข้อพิพาทในครอบครัว เช่น ข้อพิพาท เกี่ยวกับสิทธิในการแต่งงานของชายหญิงในกรณีที่มีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เป็นคนพิการ
- การทำงานร่วมกับสหกรณ์การเกษตรเพื่อให้เกษตรกรซึ่งเป็นคนพิการสามารถเข้าถึงทรัพยากรของชุมชน โดยรวมได้
- การทำงานร่วมกับธนาคารเพื่อให้ลูกค้าซึ่งเป็นคนพิการสามารถจัดการบัญชีของตนเองและ กู้เงินได้
- การสนับสนุนให้แพทย์ในท้องถิ่นมีล่ามภาษามือเพื่อที่สมาชิกในชุมชนที่ พิการทางการพูดและการได้ยินจะ ได้สามารถเข้าถึงและใช้บริการด้านสุขภาพได้
- การทำงานร่วมกับผู้นำกลุ่มชนหรือผู้นำทางศาสนาและหัวหน้าครอบครัวในการสนับสนุนให้คนพิการ สามารถเรียกร้องสิทธิในมรดกต่างๆ ได้

กรอบที่ 32 กานา

การเข้าถึงความยุติธรรมผ่านทางเครือข่ายชุมชน

ชายคนหนึ่งในสาธารณรัฐกานาอาศัยอยู่กับบุตรสาวคนเดียวของเขาซึ่งบังเอิญประสบปัญหาเรื่องการมองเห็นด้วย เมื่อเขาล้มป่วยลงบุตรสาวก็ทำหน้าที่ดูแลจนกระทั่งเขาเสียชีวิต แต่เมื่อญาติๆ ได้รับทราบข่าวว่าชายคนนี้เสียชีวิตลงแล้วก็พากันมานำทรัพย์สินของเขาไปและเชื่อว่าจะขับไล่บุตรสาวออกจากบ้านด้วย บุตรสาวจึงไปขอรับคำแนะนำด้านกฎหมายจากเครือข่ายช่วยเหลือประจำชุมชนจนในที่สุดแล้วเธอสามารถขอรับสิทธิเงินบำนาญของบิดาและเรียกคืนทรัพย์สินที่เป็นของเธอโดยชอบตามกฎหมายพร้อมกับมรดกทั้งหมดที่บิดาของเธอให้ไว้

การสนับสนุนการใช้กระบวนการกฎหมายตามสมควร

โปรแกรมซีบีอาร์จำเป็นต้อง

- สร้างความสัมพันธ์และความเป็นพันธมิตรอันเข้มแข็งกับสมาชิกในแวดวงกฎหมาย
- ขอรับคำแนะนำด้านกฎหมายเพื่อพิจารณาว่ากฎหมายบทใดเหมาะสมสำหรับการแก้ปัญหาการกีดกัน ในรูปแบบต่างๆ อาทิ ข้อตกลงในระดับชุมชน กฎหมายระดับชาติหรืออนุสัญญาระดับนานาชาติ
- เคารพในการตัดสินใจของคนพิการที่ต้องการให้มีการใช้กระบวนการกฎหมาย
- พิจารณาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินคดี เช่น เวลา ค่าใช้จ่าย ความปลอดภัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ถูกกฎหมายและกลไกการคุ้มครองมิได้ปรากฏขึ้นอย่างแท้จริง
- ทำให้เกิดความมั่นใจว่าคนพิการและครอบครัวมีส่วนร่วมในกระบวนการทางกฎหมายและรับทราบถึงความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น
- สร้างความตระหนักและร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ซึ่งทำหน้าที่แก้ไขปัญหาด้านกฎหมายให้กับสมาชิกที่ยากไร้ในชุมชน (เช่น ศูนย์ ให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายประจำชุมชน กลุ่มทนายความและ /หรือองค์กรสิทธิมนุษยชนและองค์กรเพื่อการพัฒนาในระดับนานาชาติ)

กรอบที่ 33 เนपाल

ชัยชนะแห่งการเรียกร้องความยุติธรรม

องค์กรเพื่อคนพิการในสหพันธ์สาธารณรัฐประชาธิปไตยเนपालฟ้องร้องรัฐบาลต่อศาลสูงสุดว่าภายใต้สนธิสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กการที่รัฐบาลให้เด็กที่พิการทางสายตาและต้องใช้ภาษาเบรลล์ทำข้อสอบในโรงเรียนของรัฐโดยใช้เวลาเท่ากับเด็กที่มีสายตาปกตินั้นถือเป็นการปฏิบัติที่เข้าข่ายการกีดกัน ผลการตัดสินของศาลนับว่าองค์กรดังกล่าวประสบความสำเร็จในการฟ้องร้องเพราะทำให้เด็กพิการที่ต้องใช้ภาษาเบรลล์ได้เวลาในการทำข้อสอบทุกครั้งเพิ่มขึ้นอีก 30 นาที

เอกสารอ้างอิง

1. Dhunagna BM. *The lives of disabled women in Nepal: vulnerability without support*. Master's thesis, AsianInstitute of Technology, Thailand, 2003.
2. *Convention on the Rights of Persons with Disabilities*. United Nations, 2006 (www.un.org/disabilities/convention/conventionfull.shtml, accessed 16 June 2010).
3. *World report on disability*. Geneva, World Health Organization, 2010 (in press).
4. Mabangwe JP. *Disability to become a parent and enjoy the benefit of parenthood in the community*. Community based rehabilitation, Africa network (www.afri-can.org/MA%20DISABILITY%20AND%20PARENTHOOD.php, accessed 17 June 2010).
5. Limaye S. Sexuality and women with sensory disabilities. In: Hans A, Patri A, eds. *Women, disability and identity*. London, Sage Publications, 2003.
6. *The right to health* (Fact Sheet No. 31). Geneva, Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, 2008 (www.ohchr.org/Documents/Publications/Factsheet31.pdf, accessed 16 June 2010).
7. *Giving voice to the voiceless. A communicating for advocacy learning publication*. Cambodia Health Education Media Services (CHEMS), Cambodia, Healthlink Worldwide, Health Action Information Network (HAIN), the Philippines, Social Assistance and Rehabilitation for the Physically Vulnerable (SARPV), Bangladesh, 2007 (www.healthlink.org.uk/PDFs/cfalearningpublication.pdf, accessed 17 June 2010).
8. *Singer-songwriter Stevie Wonder designated UN Messenger of Peace*. UN News centre, 2009 (www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=33118&Cr=disable&Cr1=, accessed 17 June 2010).
9. *From the field: sport for development and peace in action*. Sport for Development and Peace InternationalWorking Group, 2007 (www.righttoplay.com/International/news-and-media/Documents/Policy%20Reports%20docs/From_the_Field_Full_Doc_Web.pdf, accessed 16 June 2010).
10. Kidd, B. A new social movement: Sport for development and peace. *Sport in Society*, 2008, 11:370–380.
11. *Fun inclusive: sports and games as means of rehabilitation, interaction and integration for children and young people with disabilities*. Handicap International, Gesellschaft fur Technische Zusammenarbeit GmbH (gtz), Medico International, 2008 (www.sportanddev.org/learnmore/?uNewsID=12, accessed 16 June 2010).

12. *Sport, recreation and play*. UNICEF, 2004 (www.unicef.org/publications/index_23560.html, accessed 16 June 2010).
13. Lord JE, Guernsey KN, Balfe JM, Karr VL, Flowers N (eds). *Human rights. Yes! Action and advocacy on the human rights of persons with disabilities*. University of Minnesota Human Rights Resource Center, 2007 (www1.umn.edu/humanrts/edumat/hreduseries/TB6/pdfs/Manuals/final_pdf_default_withcover.pdf).
14. Universal Declaration of Human Rights, 1948 (www.ohchr.org/en/udhr/pages/introduction.aspx, accessed 8 August 2010).
15. *Programming for justice: access for all: a practitioner's guide to a human rights-based approach to access to justice*. United Nations Development Programme, Bangkok, 2005 (http://hrbaportal.org/wp-content/files/1233230279_8_1_1_resfile.pdf, accessed 8 August 2010).
16. *Access to Justice and Rule of Law*. United Nations Development Programme (www.undp.org/governance/focus_justice_law.shtml, accessed 8 August 2010).
17. Chapter six: from provisions to practice: implementing the Convention: legal capacity and supported decision-making. In: *Handbook for parliamentarians on the Convention on the Rights of Persons with Disabilities*. UN Enable (www.un.org/disabilities/default.asp?id=212), accessed 1 July 2010).
18. *Access to justice: practice note*. United Nations Development Programme, 2004, (www.undp.org/governance/docs/Justice_PN_English.pdf, accessed 16 June 2010).

เอกสารแนะนำให้อ่านเพิ่มเติม

- Griffo G, Ortali F, eds. *Training manual on the human rights of persons with disabilities*. Bologna, AIFO, 2007 (www.aifo.it/english/resources/online/books/cbr/manual_human_rights-disability-eng07.pdf, accessed 16 June 2010).
- International Committee of Sports for the Deaf: www.deaflympics.com (accessed 16 June 2010).
- International Sports Federation for People with Intellectual Disability: www.inas-fid.org (accessed 16 June 2010).
- International Paralympic Committee: www.paralympic.org (accessed 16 June 2010).
- Harnessing the power of sport for development and peace: recommendations to governments*. Right to Play, 2008 (www.righttoplay.com/International/news-and-media/Documents/Final%20Report%20revised%202010.pdf, accessed 16 June 2010).
- Special Olympics International: www.specialolympics.org (accessed 16 June 2010).
- Thomas M, Thomas MJ. *Addressing concerns of women with disabilities in CBR*. UN ESCAP Workshop on Women and Disability. Bangkok: Thailand, 2003 (www.worldenable.net/wadbangkok2003/paperthomas.htm, accessed 17 June 2010).
- UNESCO. *Focus on ability, celebrate diversity: highlights of the Asian and Pacific Decade of Disabled Persons, 1993–2002*. Social Policy Paper No. 13, 2003 (www.unescap.org/esid/psis/publications/spps/13/Focus-T.pdf, accessed 16 June 2010).
- United Nations Sport for Development and Peace: www.un.org/themes/sport/ (accessed 16 June 2010).

กำหนดการ
“การแนะนำ CBR Guidelines ขององค์การอนามัยโลก”
ฉบับภาษาไทย
ในวันจันทร์ ที่ 3 มิถุนายน 2556
ณ ห้องกมลทิพย์ 1 โรงแรมเดอะสุโกศล ถนนศรีอยุธยา กรุงเทพฯ

เวลา 08.00 – 09.00 น.	◆ ลงทะเบียนรับเอกสาร
เวลา 09.00 – 09.30 น.	◆ พิธีเปิด
โดย ผู้แทนองค์การอนามัยโลก
เวลา 09.30 – 10.00 น.	◆ ความเป็นมาและการผลักดันแนวทาง CBR Guidelines ของประเทศที่
ประสบความสำเร็จ
โดย • Ms.Karen Heinicke – Motsch : ผู้อำนวยการองค์การ CBM
ประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงตอนกลาง
เวลา 10.00 – 10.15 น.	◆ พักรับประทานอาหารว่าง
เวลา 10.15 – 10.35 น.	◆ การบรรยาย “ประสบการณ์การดำเนินงานตามแนวทาง CBR Guidelines
ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์”
โดย • นางมยุรี ผิวสุวรรณ
ผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
ประธานเครือข่ายคณะทำงาน CBR ประเทศไทย
เวลา 10.35 – 10.50 น.	◆ การบรรยาย “ประสบการณ์การดำเนินงานตามแนวทาง CBR Guidelines
ของกระทรวงสาธารณสุข”
โดย • แพทย์หญิงดารณี สุวพันธ์
ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ
เวลา 10.50 – 11.10 น.	◆ การบรรยาย “แนวทาง CBR กับความเชื่อมโยง UNCRPD
ในมุมมองของคนพิการ”
โดย • นายมณฑิธร บุญตัน
สมาชิกวุฒิสภา
คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิคนพิการของสหประชาชาติ
เวลา 11.10 – 11.30 น.	◆ การบรรยาย “บทบาทและหน้าที่ในภารกิจงานด้านคนพิการ
ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น”
โดย • นายราม จินตมาศ
หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชน
สำนักส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการมีส่วนร่วม
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เวลา 11.30 – 12.00 น.	◆ มุมมองการบูรณาการ CBR Guidelines ในพื้นที่ยากลำบาก
โดย • นางสาวศุษีรา ชนเห็นชอบ
นักวิจัยสถานการณ์ทุพพลภาพในประเทศไทย
เวลา 12.00 - 12.30 น.	◆ ข้อเสนอแนะ / แลกเปลี่ยน

เมทริกซ์การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โดยชุมชน

องค์การอนามัยโลก

World Health Organization

Avenue Appia 20

1211 Geneva 27

Switzerland

โทรศัพท์: + 41 22 791 21 11

โทรสาร: + 41 22 791 31 11